

Årsanalys 2018

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Mål	5
Förklaring av bedömning och värden	5
Översikt nämndsmål	5
Översikt åtagande	6
Målområde 1 – En ung, global och modern stad	8
Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska kunna känna sig stolta över sin unga, globala och moderna stad där frågor om jämlikhet, jämställdhet, antidiskriminering, miljö och delaktighet står högt på dagordningen.....	8
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska skapa goda förutsättningar för hälsa för nämndens målgrupp genom ändamålsenliga samverkansformer, kunskapsallianser och innovativa arbetssätt.	8
Uppdrag - Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att exemplifiera hur man arbetar med de globala målen i samverkan med andra nämnder och externa aktörer.	11
Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete.....	12
Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska ha tillgång till en växande arbetsmarknad och ges förutsättningar för självförsörjning	12
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska arbeta för att fler får möjlighet till praktik eller arbete inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen.....	12
Målområde 3 – En stad för barn och unga.....	14
Kommunfullmäktigemål – Malmös barn och unga ska få det stöd och den utbildning de behöver för att växa upp under trygga och jämlika förhållanden och utveckla sin fulla potential.....	14
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska uppmärksamma och förmedla stöd till barn och unga som har närstående med insatser från nämndens verksamheter.....	14
Målområde 4 – En öppen stad	15
Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en öppen, jämställd och inkluderande stad, fri från diskriminering, där alla ges lika rättigheter och möjligheter och där mångfalden är en tillgång.	15
Hälsa-, vård, och omsorgsnämndens verksamheter ska främja lika rättigheter och möjligheter, vara jämställda, jämlika och inkluderande. Resurserna ska fördelas likvärdigt utifrån individuella behov och alla som berörs av förvaltningens insatser ska ges diskrimineringsfritt stöd.	16
Målområde 5 – En jämlik stad.....	18
Kommunfullmäktigemål – Malmöbor med behov av stöd och hjälp ska bemötas med respekt och ges förutsättningar för en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag och i samhället.....	18
I hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska brukare, patienter och anhöriga känna sig trygga med och ha inflytande över hur stöd och hjälp utformas, bemötas på ett inkluderande och respektfullt sätt samt få stöd i att bryta ofrivillig ensamhet och isolering.	18
Uppdrag - Hälsa, vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att utveckla en kostorganisation som kan svara upp mot stadens mål.	22
Målområde 6 – En trygg stad.....	23
Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla känna sig trygga och vara säkra såväl i hemmet som i stadens offentliga rum.....	23
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska genom samverkan med övriga nämnder, myndigheter och civilsamhälle arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt bidra till att skapa trygghet i hemmet.	23
Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad	26

Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla kunna utvecklas och stärkas med hjälp av ett meningsfullt fritid- och kulturliv.	26
Hälsa-, vård och omsorgsnämnden ska i samverkan med interna och externa aktörer bidra till att ge Malmöbor inom nämndens målgrupper möjligheter att ta del av rekreation och kultur.	26
Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad	28
Kommunfullmäktigemål – Malmö stad ska skapa en hållbar stadsstruktur för en växande befolkning och fortsätta utvecklas som en attraktiv och tillgänglig stad.	28
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska säkra att personer boende i särskilda boenden har tillgång till en attraktiv och tillgänglig utemiljö.	28
Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en hälsofrämjande och klimatsmart stad där det är enkelt att göra hållbara val.	30
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska minska sin negativa påverkan på klimat och miljö.	30
Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor	32
Kommunfullmäktigemål – Malmö stads medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och ska med hög kompetens och kunskap möta Malmöborna.	32
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare där anställda inom nämndens verksamheter har hög kompetens, goda arbetsvillkor och likvärdiga förutsättningar.	32
Uppdrag - Hälsa, vård- och omsorgsnämnden och funktionstödsnämnden ges i uppdrag att arbeta med kontinuiteten gentemot brukarna och minska antalet timvikarier till förmån för tryggare anställningsformer.	36
Uppföljning av verksamhet	37
Viktiga händelser	37
Uppföljning av ekonomin	42
Utfall	42
Kommentar till utfall	43
Investeringsram	44
Särskild fråga från kommunstyrelsen	44
Riktade statsbidrag	44

Sammanfattning

Uppfyllelse av målen

Nämnden har bidragit till uppfyllelse av alla kommunfullmäktiges mål. Av de tio nämndsmålen bedöms 6 uppfyllda, 2 delvis uppfyllt och 2 inte uppfyllda.

Uppdrag från kommunfullmäktige

Nämnden har under året haft 3 uppdrag från kommunfullmäktige som alla bedöms genomförda;

1. exempel redovisas omkring hur nämnden har arbetat med de globala målen i samverkan med andra nämnder,
2. nämnden har utvecklat en kostorganisation samt
3. nämnden har arbetat med kontinuiteten gentemot brukarna och med att minska antalet timvikarier till förmån för tryggare anställningsformer.

Ekonomi

Totalt för nämnden redovisas ett underskott med 5 mkr.

Inför 2018 förändrades ersättningssystemen inom nämnden vilket fått till följd att vissa enheter fått mer ersättning än tidigare och andra enheter fått mindre ersättning. Syftet har varit att få en mer rättvisande resursfördelning med så lika förutsättningar som möjligt. I stadsområdesorganisationen varierade förutsättningarna och principerna för resursfördelningen var olika. Förvaltningens verksamheter har påbörjat ett omfattande arbete med att anpassa verksamheterna efter det nya ersättningssystemet och utifrån förändrade volymer.

Under senhösten tog förvaltningen över driften av restaurangerna Dammfri och Tuppen. På Dammfri skedde en verksamhetsövergång från privat regi och på Tuppen togs driften över efter ett konkursbo. Övertagandet fanns inte med i budgeten och genererade ett underskott motsvarande 2,3 mkr.

I resultatet ingår utrangering av anläggningstillgångar motsvarande 4,2 mkr. Historiskt har inköp av trygghetslarm, personlarm och lås hanterats som anläggningstillgång. Bedömningen är att detta ska klassificeras som en driftkostnad.

Mål

Stadskontoret vill att nämnden under varje kommunfullmäktigemål besvarar frågan: *Vilka lärdomar tar ni med er från hela mandatperioden när det gäller nämndens/ bolagets bidrag till kommunfullmäktigemålet? Skulle ni ha kunnat göra något annorlunda för att öka måluppfyllelsen?* Här lämnas ett övergripande och sammanfattande svar på frågan:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden (HVON) bildades 1/5 2017 och nämndens första budget antogs av den nya nämnden i slutet på augusti samma år. Nämndens bidrag, till och med slutet av 2018, till kommunfullmäktigemålen begränsas därför till en period av 1 år och drygt 4 månader. Perioden har bland annat inneburit en tid av både yttre och inre omorganisationer, varav de sista genomfördes inom de nya avdelningarna den 1/9 2018. Bemanningsprocesser har fortlöpt jämsides. Arbetsprocesser har utvecklats i syfte att skapa en effektiv och modern förvaltning utifrån ansvar, utmaningar samt kommunfullmäktiges och nämndens målsättningar.

2017 präglades uppföljningen av målen av kartläggningar och framtagningar av policys och strategier, vilka fortsättningsvis bland annat legat till grund för de målsättningar och uppföljningar som utgjort 2018 års nämndsbudget. Nämnden har under året ytterligare arbetat med att bidra till kommunfullmäktiges mål och inriktningar och för att säkra en likvärdig service till medborgarna.

Målarbetet har under nämndens första år varit under ständig utveckling, både vad gäller innehåll och arbetsprocesser. Utmaningen har bland annat varit att hitta rätt indikatorer, målvärden och bedömningsgrunder för att kunna följa nämndsmålen på ett adekvat och rättvisande sätt. 2018 års målvärden har i ett antal fall visat sig varit alltför ambitiösa och i vissa fall visat sig grundats på osäkra underlag. Detta har medfört en något lägre andel uppnådda indikatorer och därmed sämre uppnåelse av nämndsmål.

Under 2018 har 6 nämndsmål uppfyllts, 2 uppfyllts delvis och 2 inte uppfyllts. Av förvaltningens 25 åtaganden har 21 uppfyllts och 4 uppfyllts delvis.

Förklaring av bedömning och värden

Bedömning av måluppfyllelse görs enligt nedan:

- Uppföljningen visar att målet, målvärdet eller bedömningskriteriet är uppnått
- Uppföljningen visar att målet, målvärdet eller bedömningskriteriet är delvis uppnått
- Uppföljningen visar att målet, målvärdet eller bedömningskriteriet inte är uppnått
- Uppföljningen kan ännu inte göras, till exempel på grund av det inte finns tillgänglig data

Värden i tabeller som visas inom parentes indikerar könsuppdelade mått där flickor alternativt kvinnor visas först följt av pojkar alternativt män. Värden utan parentes visar totala värdet.

Översikt nämndsmål

Målområde	Nämndsmål/bolagsmål
Målområde 1 – En ung, global och modern stad	 Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska skapa goda förutsättningar för hälsa för nämndens målgrupp genom ändamålsenliga samverkansformer, kunskapsallianser och innovativa arbetssätt.

Målområde	Nämndsmål/bolagsmål
Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete	◆ Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska arbeta för att fler får möjlighet till praktik eller arbete inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen.
Målområde 3 – En stad för barn och unga	● Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska uppmärksamma och förmedla stöd till barn och unga som har närstående med insatser från nämndens verksamheter.
Målområde 4 – En öppen stad	● Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska främja lika rättigheter och möjligheter, vara jämställda, jämlika och inkluderande. Resurserna ska fördelas likvärdigt utifrån individuella behov och alla som berörs av förvaltningens insatser ska ges diskrimineringsfritt stöd.
Målområde 5 – En jämlik stad	■ I hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska brukare, patienter och anhöriga känna sig trygga med och ha inflytande över hur stöd och hjälp utformas, bemötas på ett inkluderande och respektfullt sätt samt få stöd i att bryta ofrivillig ensamhet och isolering.
Målområde 6 – En trygg stad	● Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska genom samverkan med övriga nämnder, myndigheter och civilsamhälle arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt bidra till att skapa trygghet i hemmet.
Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad	● Hälsa-, vård och omsorgsnämnden ska i samverkan med interna och externa aktörer bidra till att ge Malmöbor inom nämndens målgrupper möjligheter att ta del av rekreation och kultur.
Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad	◆ Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska säkra att personer boende i särskilda boenden har tillgång till en attraktiv och tillgänglig utemiljö.
	● Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska minska sin negativa påverkan på klimat och miljö.
Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor	■ Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare där anställda inom nämndens verksamheter har hög kompetens, goda arbetsvillkor och likvärdiga förutsättningar.

Översikt åtagande

Åtagande
● Förvaltningen åtar sig att, genom en ny organisering av digitaliseringsfrågor, ta fram en strategi för användning av välfärdsteknik utifrån brukarnas och verksamhetens behov.
● Förvaltningen åtar sig, genom avdelning för hälsa och förebyggande, att utifrån en kartläggning av verksamheten vid mötesplatserna att utifrån behov ta fram tillämpliga åtgärder för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering bland nämndens målgrupp.
● Förvaltningen åtar sig att arbeta med kunskapsallianser utifrån den inriktning som efter kartläggning 2017, har tagits fram för nämndens verksamheter.
● Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen ska identifiera möjligheter att erbjuda platser med introduktion och handledning för åtgärdsanställda i form av extratjänster i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. Extratjänster är en möjlighet till praktik/anställning av personer som har deltagit i jobb och utvecklingsgarantin eller som är nyanlända.
● Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen ska tillsammans med funktionsstödsnämnden bereda praktikplatser inom ramen för arbetsmarknadsprojektet Vägen in. Projektet kombinerar praktik med studier i omvårdnadsprogrammet för kvinnor som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden.

Åtagande
● För den fortsatta hanteringen av extratjänster kommer förvaltningen att bilda en partsgemensam arbetsgrupp. Uppdraget för gruppen är att skapa förutsättningar för planering, genomförande, introduktion och handledning.
● Förvaltningen ska intensifiera arbetet med att möjliggöra för verksamheterna att ta emot fler unga praktikanter.
● Respektive avdelning inom förvaltningen åtar sig att genomföra de aktiviteter som anges i MR-planen.
● Avdelningen för ordinärt boende åtar sig att arbeta för ett gott kontaktmannaskap, en personcentrerad vård och ett fungerande teamarbete.
● Avdelningen för särskilt boende åtar sig att arbeta för ett gott kontaktmannaskap, en personcentrerad vård och en ökad anhörigkompetens.
● Avdelningen för myndighet åtar sig att arbeta för delaktighet och inflytande i biståndsbedömningen samt för att tillvarata den enskildes egna resurser i utredningsarbetet.
● Avdelningen för hälsa- och förebyggande åtar sig att utifrån ett salutogent förhållningssätt tydliggöra samverkan kring brukares, patienters och anhörigas behov.
● Förvaltningen åtar sig att arbeta med ett rehabiliterande förhållningssätt med fokus på fallprevention, teamsamverkan och att främja fysisk, psykisk och social hälsa.
● Förvaltningen, genom avdelning för hälsa och förebyggande, åtar sig att utveckla samverkan mellan verksamheter (internt och externt) samt förbättra tillgängligheten till bland annat mötesplatserna.
● Förvaltningen åtar sig, genom avdelning för särskilt boende, att sprida erfarenheter och goda exempel från projektet "socialt innehåll och aktiviteter på särskilt boende" mellan verksamheterna i syfte att öka tillgången till kultur och aktiviteter för boende på särskilt boende.
◆ Förvaltningen åtar sig att utveckla och anlägga utemiljön på ett antal särskilda boenden i samverkan med Stadsfastigheter inom ramen för "Gröna boenden". I samverkan ingår att personal på boendena är med i planeringen av utemiljön.
● Förvaltningen åtar sig att öka andelen ekologiska livsmedel. Arbetet med att öka andelen ekologiska inköp ska prioriteras till nämndens storkök som med sina stora mängder inköp har en större möjlighet till påverkan.
● Förvaltningen åtar sig att inleda arbetet att minska matsvinn inom särskilt boende genom att ta fram en mätmetod för matsvinnsmätningar.
◆ Förvaltningen åtar sig att kartlägga möjligheterna att, inom nämndens verksamheter, återvinna avfall genom källsortering. Kartläggningen ska utgå från kommunens avfallsplan och de rekommendationer som finns kring källsorteringsfraktioner.
● En översyn av ledarskapet och dess villkor och förutsättningar inom förvaltningen ska genomföras för att skapa förutsättningar för en bättre arbetsmiljö.
◆ Förvaltningen arbetar utifrån ett likartat arbetssätt för att minska sjukfrånvaron samt verkar för ett gott samarbete med Försäkringskassan och företagshälsovården.
● Fortsatt aktivt arbete med att implementera kompetensförsörjningsprocessen och arbeta med kompetensförsörjningen på både kort och på lång sikt.
● Arbetet med att skapa en förvaltningsövergripande bemanningsstrategi påbörjas. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till projektdirektiv Heltid som norm för att öka andelen heltidsanställda, minska andelen timavlönade timmar och se över möjligheten att minska andelen delade turer.
◆ Förvaltningen ska arbeta med att implementera ett gemensamt arbetssätt för det systematiska arbetsmiljöarbetet.
● Förvaltningen åtar sig att utreda hur tillvaratagandet och utvecklingen av medarbetares språkkompetens, för att utveckla kvaliteten i verksamheten och servicen till Malmöborna, kan genomföras.

Målområde 1 – En ung, global och modern stad

Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska kunna känna sig stolta över sin unga, globala och moderna stad där frågor om jämlikhet, jämställdhet, antidiskriminering, miljö och delaktighet står högt på dagordningen.

Nämnden bedöms ha bidragit till kommunfullmäktigemålet genom att påbörja och bibehålla kunskapsallianser med universitet och högskolor och andra aktörer som gör att nämnden får ta del av relevant, och utveckla ny, forskning, kunskaper och perspektiv. Nämnden har genom en strategi för digitalisering och välfärdsteknik påbörjat ett arbete som framåt kommer nämndens målgrupp till del vilket kan förenkla och förbättra deras vård och omsorg och ge ytterligare trygghet. Nämnden har även med hjälp av uppsökande verksamhet, aktiviteter, mötesplatser och andra projekt, arbetat för att identifiera och motverka ofrivillig ensamhet hos nämndens målgrupp.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska skapa goda förutsättningar för hälsa för nämndens målgrupp genom ändamålsenliga samverkansformer, kunskapsallianser och innovativa arbetssätt.

Hur gick det? Varför blev det så? Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Motverka ofrivillig ensamhet och isolering

Avdelningen för hälsa och förebyggande har i flera delar av sin verksamhet arbetat med åtgärder för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre. Under året har verksamheten utvecklats genom ändamålsenliga samverkansformer och innovativa arbetssätt.

För att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet bland äldre erbjuder Malmö stad idag bland annat social gemenskap och olika aktiviteter på sju öppna mötesplatser. Avdelningen har under våren kartlagt mötesplatsernas aktiviteter. Kartläggningen visar på ett brett utbud som stimulerar social samvaro, utevistelse, fysisk aktivitet, skapande verksamhet och kulturupplevelser. Avdelningen kommer framöver att fortsätta diskutera likheter och olikheter i utbudet på de olika mötesplatserna i relation till målgruppens behov. Detta för att kunna vidareutveckla aktiviteterna på mötesplatserna för att nå fler ofrivilligt ensamma. En del i arbetet är att avdelningen har tagit fram en gemensam programtidning, *Vi tillsammans*, för samtliga mötesplatser. Tre nummer av tidningen har utkommit sedan juni 2018.

Trygghetsträffar med fokus på äldres trygghet har skett 10 gånger på olika mötesplatser. Räddningstjänsten, polis och medarbetare från avdelningen för hälsa och förebyggande, däribland fixarna* har gett råd om hur man som äldre kan förebygga bränder, brott och fallolyckor.

Att äta lunch i gemenskap på stadens öppna mötesplatser är en aktivitet som kan minska ofrivillig ensamhet bland äldre och bidra till ökat välbefinnande och hälsa. Aktiviteten gemensamma måltider på mötesplatser har under 2018 utretts. En preliminär projekt/genomförandeplan är framtagen och en aktivitetsledare med fokus på gemensamma måltider har rekryterats. Under förberedelserna framkom det, bl.a. i dialog med medarbetarna på mötesplatserna, att förutsättningarna och möjligheten till att genomföra aktiviteten är olika för respektive mötesplats och upplägget varierar därför mellan mötesplatserna.

En annan del i arbetet med att nå fler äldre är att erbjuda gemenskap och aktiviteter i fler områden av Malmö. Tidigare har södra delen av Malmö saknat en mötesplats och nya lösningar har sökts under året. Genom samarbete med MKB resulterade det i att den nya mötesplatsen Lyckan på Nydalatorget öppnades i januari 2019.

En utmaning är att identifiera målgruppen som är ofrivilligt ensamma. Det är svårt att veta hur förvaltningen bäst når dem och om det förvaltningen gör ger rätt effekt.

* De som är 75 år eller äldre kan få hjälp med praktiska saker i hemmet.

Avdelningen har tagit hjälp av en studentmedarbetare som har gjort en litteraturstudie. Studien resulterar i en rapport vilken färdigställs i början på 2019. Rapporten kommer bland annat utgöras av en definition av vad ofrivillig ensamhet är, vilka riskgrupper som finns, samt ett resonemang kring hur ofrivillig ensamhet kan mätas och vad förvaltningen kan göra åt det. Ett samband med högre ålder och benägenhet att önska närmare kontakt verkar finnas. Att möta andra människor på exempelvis en mötesplats möter inte nödvändigtvis behovet av närmare relationer. En fråga för avdelningen blir därför hur de kan arbeta för att främja den sortens närmare relationer. Rapporten kommer sedan ligga till grund för en strategi för avdelningens fortsatta arbete kring ofrivillig ensamhet.

Ett sätt att komma i kontakt med de som kan vara ofrivilligt ensamma är genom att erbjuda uppsökande verksamhet med hälsofrämjande samtal. 408 Malmöbor av 1200 erbjudna, som under året fyllde 80 år och inte har några beviljade hemtjänstinsatser eller trygghetslarm, tackade ja till ett hälsofrämjande samtal. Av de Malmöbor som hälsa och förebyggande träffat uppger 78% att de inte besväras av ensamhet, 18% besväras då och då och knappt 3% besväras ofta av ensamhet.

Strategi för implementering av välfärdsteknik

Den 15 juni antog nämnden *Strategin för digitalisering, välfärdsteknik och e-hälsa*. Strategin är långsiktig och bidrar till att skapa förutsättningar för att utveckla och implementera ny teknik och verktyg som kan skapa trygghet, delaktighet, aktivitet och självständighet hos nämndens målgrupp samt uppnå och bibehålla deras hälsa.

En framgångsfaktor i implementeringen av strategin är att det finns en efterfrågan i organisationen på digitala lösningar och en vilja att utveckla verksamheten utifrån digitalisering. En kommunikationsplan har tagits fram för det fortsatta arbetet kring införandet av mobilitet. Nästa steg är att påbörja de projekt som ligger på kort sikt enligt strategin. Detta innefattar bland annat att utöka mobiliteten i hemtjänsten och att den digitala tillsynen planeras byggas ut. Ett pilotprojekt kring läkemedelsavvikelser med digitala hjälpmedel är initierat och drivs av avdelningen för särskilt boende. Vissa internlarm på särskilda boenden kommer att bytas ut och det påbörjade arbetet med att bygga ut Wifi på särskilt boende kommer att färdigställas.

En utmaning är att hitta formerna för att integrera digitaliseringen av verksamheten med kommande lösningar i Malmö stads infrastruktur gällande IT. Det sker löpande en dialog med Stadskontorets enhet för IT-styrning.

Kunskapsallianser

Förvaltningens arbete med kunskapsallianser har fortgått och fyra allianser som uppnår de framtagna kriterierna* har identifierats. Delaktighet i Forsknings och innovationsrådet Skåne (FIRS), HS-avtalet och delaktighet i KEFU:s uppföljning av införandet av mobilt vårdteam, Kunskap och praktik kring socionomutbildningen med inriktning biståndshandläggare samt STYRKA, ett samarbetsavtal mellan ASF, FSF, HVOF och Malmö universitet.

* Med kunskapsallianser menas samarbeten, som löper över tid, mellan till exempel företrädare för förvaltning, föreningsliv, näringsliv, forskning samt medborgare. En kunskapsallians tar sin utgångspunkt i deltagarnas olika erfarenheter och kunskaper. En kunskapsallians präglas av en kvalitativ kunskapssyn och inte enbart en kvantitativ. Deltagandet ska innebära ett ömsesidigt lärande men dessutom utveckling av ny kunskap. Kunskapsallianser fokuserar på samhällets välfärdsuppdrag byggt på en demokratisk styrning.

Målindikator	Utfall	Målvärde
● Förekomst av framtagen strategi för implementering av välfärdsteknik.	Uppnådd	
Kommentar Strategin för digitalisering, välfärdsteknik och e-hälsa är framtagen och har antagits av nämnden och implementering av strategin har påbörjats.		
● Förekomst av tillämpliga åtgärder för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering hos nämndens målgrupp.	Uppnådd	

Målandikator	Utfall	Målvärde
Kommentar		
<p>Avdelningen för hälsa och förebyggande har gjort en kartläggning av mötesplatsernas aktiviteter som visar på ett varierat utbud av aktiviteter och åtgärder för att motverka ofrivillig ensamhet. Flera metoder för att försöka identifiera ofrivilligt ensamma i målgruppen har börjat användas.</p>		

Åtagande
<p>Förvaltningen åtar sig att, genom en ny organisering av digitaliseringsfrågor, ta fram en strategi för användning av välfärdsteknik utifrån brukarnas och verksamhetens behov.</p>
Kommentar
<p>Strategin för digitalisering, välfärdsteknik och e-hälsa är framtagen och antagen av nämnden i juni 2018.</p>
<p>Förvaltningen åtar sig, genom avdelning för hälsa och förebyggande, att utifrån en kartläggning av verksamheten vid mötesplatserna att utifrån behov ta fram tillämpliga åtgärder för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering bland nämndens målgrupp.</p>
Kommentar
<p>Avdelningen för hälsa och förebyggande har gjort en kartläggning av mötesplatsernas aktiviteter som visar på ett varierat utbud av aktiviteter och åtgärder för att motverka ofrivillig ensamhet. Flera metoder för att försöka identifiera ofrivilligt ensamma i målgruppen har börjat användas.</p>
<p>Förvaltningen åtar sig att arbeta med kunskapsallianser utifrån den inriktning som efter kartläggning 2017, har tagits fram för nämndens verksamheter.</p>
Kommentar
<p>FIRS Malmö stad är en del av Forsknings och innovationsrådet Skåne (FIRS) inom strategigruppen Personlig hälsa 2020. En representant från enheten för forskning och utveckling är delaktig i strategigruppens arbete med att ta fram strategiska slutsatser kring personlig hälsa och inspel till FIRS innovationsstrategi. De andra deltagarna inom strategigruppen Personlig hälsa 2020 är Region Skåne, näringslivet, universitet (Malmö universitet och Lunds universitet), andra kommuner i Skåne samt NÄTVERKET som är en intresseorganisation för den idéburna sektorn i Skåne.</p>
<p>HS-avtalets utveckling Förvaltningen är även del av en kunskapsallians genom Hälso- och sjukvårdsavtalet, utvecklingsavtalet som Malmö stad har med Region Skåne om att samarbeta kring ett antal utvecklingsområden, bland annat mobilt vårdteam. Rådet för KommunalEkonomisk Forskning och Utbildning (KEFU) är ett samarbetsorgan vars grundare, finansierare och uppdragsgivare är Lunds universitet, Region Skåne och Skånes kommuner. KEFU följer för närvarande upp införandet av mobilt vårdteam i anslutning till HS-avtalet i Skåne. Uppföljningen består av tre delar: etablering och funktion, kostnadsutvecklingen efter införandet och effekterna av etableringen och funktionen av vårdformen.</p>
<p>Kunskap och praktik kring socionomutbildningen med inriktning biståndshandläggare "Kunskap och praktik kring socionomutbildningen med inriktning biståndshandläggare" är en kunskapsallians där förvaltningen samarbetar med socionomutbildningarna på vid Malmö universitet och Lunds universitet. Genom att biståndshandläggare föreläser om handläggningsmetodik och om att arbeta inom vård och omsorg ämnar samarbetet att öka intresset för studenter att söka sig till de kurser som berör vård och omsorg och att praktisera samt söka arbete inom vård och omsorg. Biståndshandläggarna fördjupar och uppdaterar sin kompetens genom att delta i olika föreläsningar på skolorna. Vårterminen 2018 gick 40 studenter kursen och under hösten 25 studenter.</p>
<p>STYRKA ASF, FSF och HVOF har i början av 2018 tecknat samarbetsavtalet STYRKA med Malmö Universitet. Syftet är att bygga samarbete och samverkan mellan de tre förvaltningarnas verksamheter och Malmö Universitet. Samarbetsavtalet har utvecklats till att omfatta två områden: Samverkan gällande VFU-platser (verksamhetsförlagda utbildningsplatser) och process för gemensamma forskningsansökningar och projekt. En översikt som beskriver utbildnings- och VFU-platser för tre utbildningsprogram på MAU samt de tre socialtjänstförvaltningarna i Malmö stad har tagits fram. Ett beslut togs i december att de tre förvaltningarna och MAU ska ta fram förslag på samarbetsavtal i april 2019. Varje förvaltning har genomfört ett kartläggningsarbete för att identifiera befintliga samarbeten med forskning/lärosäten och för att identifiera vilka forskningsområden som kan vara aktuella. Malmö universitet/Hälsa och samhälle tillsätter en arbetsgrupp som ser över förutsättningarna för nästa steg – matchning mot forskningskompetenser.</p>

Uppdrag - Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att exemplifiera hur man arbetar med de globala målen i samverkan med andra nämnder och externa aktörer.

Förvaltningen kan bidra till nedanstående mål inom ramen för Agenda 2030. I nämndens budget för 2018

har därför de globala målen, genom angivande av relevanta delmål, angetts under varje målområde. De globala mål som är aktuella är 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11 och 12. I följande redogörelse ges exempel på arbete som utförs inom nämndens ansvarsområde och som kan kopplas till Agenda-2030. Samarbete med flera nämnder och externa aktörer kan konstateras.

Globalt Mål 2 - Ingen Hunger (Målområde 5)

HVOF har inrättat en kostenhet som ska arbeta med utmaningarna avseende mat, måltider och måltidssituationer för äldre i syfte att skapa en god kvalitet och helhetssyn.

Uppdraget innefattar bland annat förebyggande arbete när det gäller undernäring bland äldre. Inom nationella kvalitetsregistret Senior Alert görs riskbedömningar för undernäring på de särskilda boendena. Ett nytt kostdataprogram, Mashí, har införskaffats inom vilket näringsberäknade recept ska läggas in och användas i matproduktionen.

Dialogen med brukarna är i centrum för att ta tillvara önskemål och synpunkter om måltiden.

Samarbete sker bland annat med dietister på funktionsstödsförvaltningen.

Globalt Mål 3 – God Hälsa och välbefinnande (KF Målområde 1 och 6)

Att stödja god hälsa och välbefinnande för äldre ligger inom nämndens kärnuppdrag.

Avdelning för hälsa- och förebyggande har i uppdrag att arbeta med att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet och bryta isolering bland äldre. Därför erbjuds bland annat social gemenskap på öppna mötesplatser, i samverkan med idéburen sektor. En viktig förutsättning för att motverka ofrivillig ensamhet och ge ett hälsosamt åldrande är att erbjuda social samvaro, gemensamma aktiviteter och upplevelser. Alla 80-åringar som inte tidigare har insatser från hälsa, vård och omsorg får erbjudande om ett kostnadsfritt hälsofrämjande samtal.

För den uppsökande verksamheten har en gemensam hembesöksmall tagits fram för det hälsofrämjande samtalet vilken även innehåller en checklista för fallprevention. Mallen inkluderar frågor kring den självupplevda ensamheten som följs upp efter tre månader. Checklistan för fallprevention används även av Fixartjänsterna i deras arbete.

Det finns fallförebyggande arbete inom särskilt boende, ordinärt boende och korttidsverksamheten. På mötesplatserna genomför sjukgymnast och arbetsterapeuter öppna balansgrupper.

Globalt Mål 4 – God utbildning för alla (KF Målområde 2 och 9)

En av HVOF stora utmaningar är kompetensförsörjningen. En särskild enhet för kompetensförsörjning arbetar utifrån en plan vari en mängd åtgärder ska möjliggöra för fler att kunna arbeta inom vård och omsorg. Det innebär bland annat praktikplatser, extratjänster, yrkessvenska, kartläggning kompetensnivå för yrkesgrupper m.m. Samarbetspartners är lärosäten och stadskontorets HR-strategiska avdelning.

Globalt Mål 5 – jämställdhet (KF Målområde 4)

Nämnden har antagit en plan för arbetet med Mänskliga Rättigheter (MR-plan). Den innehåller bland annat jämställdhetsaktiviteter med avdelningsspecifika åtaganden. Samarbete sker med funktionsstödsförvaltningen och Malmö universitet.

Förvaltningen har 2 anhörigkonsulenter anställda vilka arbetar med stöd till anhöriga, samt verksamhet som stödjer avlösning i hemmet.

Globalt Mål 8 – anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (KF Målområde 2 och 9)

Förvaltningen arbetar med att ge möjlighet för personer utan arbete att arbeta inom vård- och omsorg. Arbetsmiljön utvecklas inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Frågor som berör området är lönesättning, heltid som norm, praktikplatser, extratjänster, minska delade turer, minska antalet timanställda timmar, få ner sjukskrivningstalen m.m. Samarbete sker med de fackliga organisationerna och Arbetsmarknad- och socialförvaltningen.

Globalt Mål 9 – hållbar industri, innovationer och infrastruktur (KF Målområde 1)

Förvaltningen har arbetat fram en ”Strategi för digitalisering, välfärdsteknik och e-hälsa” som antagits av

nämnden. Syftet med strategin är att hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen ska vara rustad för kommande utmaningar inom sitt uppdrag. Samarbete sker med privata företag avseende till exempel innovationsupphandlingar.

Globalt Mål 10 - Minskad ojämlikhet (KF Målområde 4)

Inkludering för äldre är en del av verksamheten Mötesplatser för äldre vilka samarbetar med idéburen sektor.

MR-plan är antagen av nämnden.

HBtQ-certifiering av särskilt boende *Rönnbäret*, har genomförts. Certifiering av alla mötesplatser pågick under 2018. Samarbete sker med idéburen sektor.

Förvaltningen har ett kontinuerligt arbete med tillgänglighetsanpassning av våra lokaler och samarbetar då med Lokaler i Malmö (LiMa).

Biståndsenheten säkrar sina biståndsbeslut genom att använda verktyget ”Jämställd biståndsbedömning” och samarbetar i detta med Funktionsstödsförvaltningen.

Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete

Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska ha tillgång till en växande arbetsmarknad och ges förutsättningar för självförsörjning.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har bidragit till kommunfullmäktigemålet på följande sätt:

Nämnden har stora verksamheter med många arbetsplatser och har arbetat utifrån nämndsmålet genom att ge fler möjlighet till praktik eller arbete inom hälsa- vård och omsorgsförvaltningen. Nämnden erbjuder många arbetstillfällen och praktikplatser men målindikatorerna som satts för området har inte uppnåtts helt och nämnden bedömer därför att nämndsmålet delvis är uppnått.

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att ta fram fler praktikplatser för extratjänster. Arbetet med extratjänster ska bidra till att fler Malmöbor ges förutsättningar för självförsörjning och har varit ett prioriterat arbete under året. Eftersom förvaltningen är en av de största i Malmö stad satte nämnden ett ambitiöst mål att under året ta fram 200 av de 800 platserna i staden, men förvaltningen nådde inte fram till målet utan stannade vid 114 platser vid årets slut. Av de framtagna platserna blev 112 tillsatta.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska arbeta för att fler får möjlighet till praktik eller arbete inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen.

Hur gick det?

Förvaltningen har arbetat för att uppnå nämndsmålet genom att fler får möjlighet till praktik eller arbete inom nämndens verksamheter.

Förvaltningen har även samverkat med funktionsstödsförvaltningen och berett praktikplatser inom ramen för arbetsmarknadsprojektet Vägen in. Projektet kombinerar praktik med studier i omvårdnadsprogrammet för kvinnor som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden. Förvaltningen har arbetat för att möjliggöra för verksamheterna att ta emot fler praktikanter inom Ung i sommar. Målvärdet för antal praktikanter inom Ung i sommar uppnåddes inte fullt ut men förvaltningen tog emot 309 praktikanter av de 317 som var målet.

Varför blev det så?

Arbetet med att ta fram platser för extratjänster hade hög prioritet under 2018. Många platser skapades under årets första tertiäl, men senare under året togs färre platser fram. Anledningen till att takten avtog är bland annat att platserna till en början togs fram inom särskilt boende och när möjligheterna inom dessa verksamheter var uttömda var startsträckan längre till att hitta lämpliga platser inom övriga verksamheter. När det gäller ordinärt boende gjorde arbetsgivare och fackliga tillsammans bedömningen att förändringar i verksamheten gjorde den mindre lämplig för att ta emot extratjänster. Vid rapporteringen i DR 2 gjordes bedömningen att de 200 platserna skulle kunna tas fram genom att man identifierade platser i övriga

verksamheter och breddade uppdragen från enbart vårdbiträde till servicevård och vaktmästare med flera. Detta visade sig dock inte räcka.

Förvaltningen har samarbetat med Arbetsmarknads- och socialförvaltningen som är den förvaltning som tillsätter platser för extratjänster. I början av året blev få av de framtagna platserna tillsatta, vid rapporteringen i samband med DR 2 var endast 30 av 98 framtagna platser tillsatta. Att relativt få platser tillsattes under första delen av året berodde på svårigheter att matcha kandidater till de platser som förvaltningen erbjöd. För att komma till rätta med det förde de två förvaltningarna en dialog under året i syfte att öka antalet matchningar vilket gav resultatet att nästan alla framtagna platser blev tillsatta.

Särskilt boende är den verksamhet som tagit emot merparten av personerna på extratjänst. De har blandade erfarenheter av hur det fungerat. Erfarenheten mottagande chefer har är att det i många fall varit tydligt att det är personer som står långt från arbetsmarknaden och därför behövt mycket stöd för att fungera i arbete. Några av kandidaterna har bedömts som lämpliga för fortsatt arbete inom verksamheterna och kan bli aktuella för fortsatt anställning.

Vad gäller Ung i sommar tog verksamheterna emot över trehundra praktikanter, men målvärdet uppnåddes inte fullt ut. Några verksamheter upplever det svårt att hitta lämpliga uppdrag till praktikanterna samt att det råder brist på handledare då verksamheterna haft många praktikanter samtidigt.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Extratjänster är en statlig arbetsmarknadsåtgärd som inte har fortsatt finansiering 2019.

Vad gäller Ung i sommar behöver förvaltningen ta ett förnyat grepp med inriktning på att arbetet ska bidra till framtida kompetensförsörjning. Verksamheterna är positiva till att ta emot praktikanter, men upplever att de behöver mer stöd med att ta fram koncept och uppdrag som kan ge både praktikant och verksamhet en positiv upplevelse av praktiken.

Målindikator	Utfall	Målvärde
◆ Antalet platser för åtgärdsanställda i form av extratjänster.	114	minst 200
Kommentar Hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen har under 2018 samverkat 114 extratjänster i förvaltningen. Flertalet av dessa extratjänster är platser som vårdbiträde inom verksamheten, särskilt boende. Målvärdet är ej uppnått.		
◆ Antalet praktikanter inom ramen för Ung i sommar ska öka.	309	minst 317
Kommentar Förvaltningen hade målsättning att ta emot 317 praktikanter från Ung i sommar och tog emot 309. Målvärdet är ej uppnått.		

Åtagande
● Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen ska identifiera möjligheter att erbjuda platser med introduktion och handledning för åtgärdsanställda i form av extratjänster i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. Extratjänster är en möjlighet till praktik/anställning av personer som har deltagit i jobb och utvecklingsgarantin eller som är nyanlända.
Kommentar Förvaltningen har identifierat möjligheter att erbjuda platser i form av extratjänster. Åtagandet bedöms vara uppfyllt.
● Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen ska tillsammans med funktionsstödsnämnden bereda praktikplatser inom ramen för arbetsmarknadsprojektet Vägen in. Projektet kombinerar praktik med studier i omvårdnadsprogrammet för kvinnor som står långt ifrån den ordinarie arbetsmarknaden.
Kommentar

Åtagande
<p>Förvaltningen har under första tertialen 2018 tillsammans med funktionsstödsförvaltningen berett 30 praktikplatser inom ramen för arbetsmarknadsprojektet Vägen in. Åtagandet bedöms vara uppfyllt.</p>
<p>För den fortsatta hanteringen av extratjänster kommer förvaltningen att bilda en partsgemensam arbetsgrupp. Uppdraget för gruppen är att skapa förutsättningar för planering, genomförande, introduktion och handledning.</p>
<p>Kommentar En partsgemensam grupp har bildats och verkat under året. Åtagandet bedöms vara uppfyllt.</p>
<p>Förvaltningen ska intensifiera arbetet med att möjliggöra för verksamheterna att ta emot fler unga praktikanter.</p>
<p>Kommentar HR-avdelningen arbetade under året med åtagandet genom ett antal aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I syfte att attrahera sökande undersöktes hur vård och omsorg profileras för de unga som söker via de kanaler som Ung i sommar erbjuder. • Undersöktes vilket stöd verksamheterna behöver för att det ska vara möjligt att åta sig uppdraget. • Sågs den gemensamma introduktionen över för de ungdomar som praktiserade under sommaren, liksom den verksamhetsförlagda introduktionen som obligatoriskt getts av verksamheterna själva. • Togs fram informationsmaterial och stöd till såväl chefer/handledare som praktikanter <p>Åtagandet bedöms vara uppfyllt.</p>

Målområde 3 – En stad för barn och unga

Kommunfullmäktigemål – Malmös barn och unga ska få det stöd och den utbildning de behöver för att växa upp under trygga och jämlika förhållanden och utveckla sin fulla potential.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har bidragit till kommunfullmäktigemålet genom att under året förmedla stöd till barn och unga i egenskap av anhöriga. Målgruppen barn och unga tillhör ej nämndens målgrupp och nämnden har därför begränsat bidraget till denna aktivitet.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska uppmärksamma och förmedla stöd till barn och unga som har närstående med insatser från nämndens verksamheter.

Hur gick det? Varför blev det så? Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete

Under året har kartläggning i avdelning myndighet genomförts. Kartläggningen innefattar hur många ärenden som berört barn och unga (upp till 25 år) och som förekommer i utredningsarbetet i egenskap av anhöriga. Den innefattar också i vilken utsträckning dessa har hänvisats till andra förvaltningar inom Malmö Stad eller Region Skåne.

Resultatet av kartläggningen visar att 28 st. biståndsärenden under året har berört barn- och unga. I fem av dessa ärenden har berörd biståndshandläggare hänvisat till annan förvaltning inom Malmö stad eller Region Skåne. I tre av dessa ärenden blev hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen initierade genom arbetsmarknad- och socialtjänstförvaltningen. I övriga ärenden går det inte via befintlig dokumentation att direkt påvisa att barnen eller de unga har varit föremål för hänvisning. Detta kan dels bero på barnens ringa ålder eller att de inte varit närvarande i hembesök eller vid andra planeringsmöten. Resultatet visar att ärenden som involverar barn och unga som anhöriga är få till antalet i förhållande till den totala ärendemängd som hanteras under året. Dock visar kartläggningen att det finns fortsatt kompetensutvecklingsbehov och stöd hos biståndshandläggarna för att bättre kunna hantera de frågeställningar som kan uppkomma när barn och unga förekommer som anhöriga i de berörda familjerna.

Under året har två medarbetare inom avdelning myndighet och två medarbetare på korttidsboendena

genomgått utbildning i "Barnens bästa" i samarbete med stadskontoret och Lunds universitet. Det fortsatta arbetet inom hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen kommer därför att innebära en vidare inventering av vilka situationerna är där verksamheten möter barn och unga. Ett fortsatt arbete med att bygga upp och identifiera kontaktnät i syfte att förenkla rådgivning och kunskapsspridning inom området, kommer också att ske under 2019. Ett stödmaterial för olika professioner kommer också att arbetas fram inom förvaltningen under 2019.Handledning i specifika ärenden med barn- och unga, pågår och är också ett sätt att höja kompetensen inom området. Handledningen kommer att fortsätta under 2019.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Antalet barn och unga vuxna som uppmärksammats och fått förmedling till stöd.	Uppnådd	

Målområde 4 – En öppen stad

Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en öppen, jämställd och inkluderande stad, fri från diskriminering, där alla ges lika rättigheter och möjligheter och där mångfalden är en tillgång.

Nämnden bedöms ha bidragit till kommunfullmäktigemålet på följande sätt:

Verksamheternas kunskap om HBTQ-personers rättigheter har stärkts genom flera insatser. Medarbetare på alla mötesplatser har genomgått RFSL:s utbildning och mötesplatser blev HBTQ-certifierade i januari 2019. Två avdelningar har anordnat en föreläsning med tema diskriminering, normer och HBTQ för chefer och medarbetare.

Kunskap om diskrimineringsgrunderna har ökat genom arbete med aktiva åtgärder på alla avdelningar. Avdelningarnas ledningsgrupper har fått utbildning i diskrimineringslagen och deltagit i workshops för att identifiera eventuella risker för diskriminering, repressalier, eller hinder för arbetstagares lika rättigheter och möjligheter i den egna verksamheten.

Kompetens och medvetenhet har höjts inom området våld i nära relationer. I samarbete med funktionsstödsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har stöd till chefer och medarbetare stärkts genom framtagande av rutiner och utbildningsinsatser.

Genom samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ett koncept för kunskapsspridning om sexuell hälsa tagits fram och testats.

Det är generellt svårt att mäta effekter av utbildningsinsatser men det finns en upplevelse av det har gett positiva effekter som märks i bemötande och agerande. Utvärderade insatser visar på ökad kunskap och inspiration vilket motiverar till fortsatt arbete.

Förstärkt arbete med äldres rätt till hälsa genom fokus på måltidsupplevelsen; som en del i arbetet med att förbättra kvaliteten och upplevelsen av måltider på särskilda boenden har måltidsobservationer genomförts. Stort fokus har lagts vid det som går att förbättra. Arbetet med att analysera det sammantagna resultatet pågår. Utifrån det som hittills har framkommit har rekommendationer tagits fram. Det handlar om att prioritera måltiden och göra den till en aktivitet, att organisera personalens arbete runt måltidssituationerna, stötta ätandet och stimulera till samtal och att fortsatt genomföra observationer med regelbundenhet.

I samarbete med funktionsstödsförvaltningen har arbetet med jämställd biståndsbedömning följts upp och vidareutvecklats. Samarbete sker också med Malmö universitet. Biståndshandläggare föreläser för studenter och inkluderar jämställd biståndsbedömning för att synliggöra att jämställdhet är en viktig del i arbetet i Malmö stad.

Stödet till medarbetare har stärkts genom framtagande av checklista för tillgängliga lokaler som ska vara ett stöd för lokalsamordnare vid ombyggnad av befintliga lokaler och nybyggnation.

I samarbete med Komvux har undersköterskor fått möjlighet att stärka och utveckla sitt omvårdnadsspråk (yrkessvenska) vilket bidrar till att undersköterskor känner sig tryggare i sitt arbete. Sammanlagt har 10 kurser anordnats och totalt har 150 undersköterskor fått denna möjlighet. Tre kurser är avslutade och kurs fyra är igång. Under 2019 kommer även vårdbiträden att erbjudas denna möjlighet.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård, och omsorgsnämndens verksamheter ska främja lika rättigheter och möjligheter, vara jämställda, jämlika och inkluderande. Resurserna ska fördelas likvärdigt utifrån individuella behov och alla som berörs av förvaltningens insatser ska ges diskrimineringsfritt stöd.

Hur gick det? Varför blev det så? Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete

Förvaltningen har arbetat utifrån handlingsplan för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter.

Kunskap om diskriminering har ökat genom omfattande arbete kopplat till aktiva åtgärder. Enligt diskrimineringslagen ska Malmö stad förebygga diskriminering. Detta arbete kallas aktiva åtgärder och stadskontoret har tagit fram ett ramverk för arbetet. Alla ledningsgrupper i förvaltningen har deltagit i workshops för att identifiera risker för diskriminering utifrån arbetsgivarperspektivet. Resultatet har samlats i handlingsplaner. Avdelningarna är generellt nöjda med workshoparna, men ramverket är nytt och arbetssätt kommer att utvecklas över tid. Synpunkter som lyfts är att ramverket är för omfattande, att stödmaterialet saknar en sannolikhetsbedömning kopplat till riskanalysen samt att arbetssättet borde integreras i ordinarie processer istället för att hanteras vid sidan av. Förvaltningen har gjort en förflyttning framåt vad gäller frågor om diskriminering. Att samtala om diskriminering upplevs som mer bekvämt och chefer agerar fortare än tidigare. Det finns däremot behov av att arbeta med aktiva åtgärder längre ut i organisationen. Som en del i det fortsatta arbetet ska ”månadens frågor” användas som diskussionsunderlag på arbetsplatsträffar. Frågorna utgår från de riskområden som har identifierats i handlingsplanerna vilket förväntas leda till att diskussionsmaterialet upplevs som aktuellt.

Kunskap om HBTQ-frågor har ökat och mötesplatserna är på väg att bli HBTQ-certifierade. Medarbetare har genomgått utbildning och tagit fram en handlingsplan som ska godkännas av RFSL. Därefter blev mötesplatserna certifierade i januari 2019. Att genomföra en certifiering är ett strukturerat sätt att förbättra arbetsmiljö och bemötande. Det långsiktiga målet med satsningen är inkluderande mötesplatser där den fysiska miljön, skriftlig information och personalens bemötande ska vara välkomnande och tilltalande för alla. Effekter av insatsen som verksamheten har märkt hittills är att medarbetare har ett mer normkritiskt förhållningssätt och vågar säga ifrån när det görs eller sägs något olämpligt. Verksamheten planerar en ceremoni i april 2019 för att uppmärksamma certifieringen.

Kompetens om sexuell hälsa har höjts genom att Silviasystrar anordnar studiecirkel i ämnet. Syftet är att öka förståelsen, skapa samsyn och ett professionellt tillvägagångssätt kring sexuell hälsa. Insatsen är ett sätt att förvalta den kunskap som finns hos Silviasystrarna, samt ett sätt att möta de behov av stöd inom området som flera arbetsplatser har lyft.

I samarbete med funktionsstödsförvaltningen har arbetet med jämställd biståndsbedömning följts upp genom att granska utredningar. Frågan var om skillnader i hur handläggare formulerar sig kring kvinnors och mäns behov fanns kvar. Ett mönster är att kvinnors symptom och svårigheter beskrivs mer detaljerat än mäns. I mäns utredningar är det mer kortfattat. Det kan leda till att det blir lättare för män att få stöd, medan kvinnor känner en högre tröskel att ens söka. Ett annat mönster är anhörigas engagemang. Det är i huvudsak döttrar och andra kvinnor som förekommer i utredningar.

Skillnaderna är något mindre nu jämfört med granskningar som gjordes 2012–2013. Flera faktorer tros ha bidragit till förbättringarna; checklisten för jämställd biståndsbedömning, ett nytt dokumentationssystem samt Malmö stads övergripande arbete med jämställdhet. Eftersom det fortfarande finns skillnader kommer utvecklingsarbetet fortgå.

Kunskap inom våld i nära relationer har ökat genom utbildningsinsatser samt att rutiner har spridits och implementerats. Det är generellt svårt att mäta effekter av utbildningsinsatser men verksamheterna upplever att det finns en ökad medvetenhet kring våld i nära relationer och att medarbetare

uppmärksammar situationer och känner sig mer bekväma i att ställa frågor kopplat till området jämfört med tidigare.

För att säkerställa att malmöbor förstår och känner till sina rättigheter arbetar förvaltningen med interkulturell kommunikation. Genomförd behovskartläggning visar att det finns behov av att översätta informationsmaterial till andra språk än svenska, samt behov av att förenkla texterna på svenska. Fortsatt arbete pågår.

I samarbete med Komvux har undersköterskor fått möjlighet att utveckla sitt omvårdnadsspråk genom yrkessvenska. Utbildningen stärker skriftligt och muntligt språk vilket bidrar till ett gott bemötande och undersköterskor känner sig tryggare i sitt arbete. Utvärdering visar att utbildningen har stärkt deltagarnas språkkompetens. Bidragande orsaker till det positiva resultatet är att utbildningen skett under arbetstid, att deltagare fått träna sig i att prata, diskutera, lyssna, läsa och skriva och att varje deltagare fått en individuell plan som kopplats till den egna arbetsplatsen. Det goda resultatet gör att fler kurser kommer anordnas under 2019.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Förekomst av genomförda aktiviteter utifrån av nämnden beslutad MR-plan.	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningens avdelningar har arbetat med de aktiviteter som finns samlade i handlingsplan för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter. Att samla arbetet med mänskliga rättigheter i en gemensam plan upplevs som positivt och den delaktighetsprocess som föregick framtagandet har uppskattats av avdelningarna. Men en generell utmaning är de organisatoriska förändringar som har skett sedan aktiviteterna i planen togs fram. Det har påverkat arbetet eftersom förutsättningarna ser annorlunda ut nu jämfört med då. Vissa aktiviteter upplevs inte längre lika relevanta och träffande för avdelningarnas behov. Därför har vissa aktiviteter prioriterats om. Att prioritera om är inte negativt utan visar på mognad och självinsikt och att avdelningarna har valt att arbeta med områden som bedöms meningsfulla utifrån behov och förutsättningar.</p> <p>Avdelningarna har fokuserat på att bygga upp och rusta sina nya enheter vilket har bidragit till en upplevelse av att utvecklingsarbete inte har kunnat prioriteras. Men den sammantagna bedömningen kring samtliga aktiviteter i MR-planen visar att det har skett ett omfattande arbete i förvaltningen inom mänskliga rättighetsområdet trots de utmaningar som lyfts ovan. Uppföljningen har skett genom dialogmöten med ledningsgrupper och nyckelpersoner från respektive avdelning. Det är en transparent uppföljningsmetod som bygger på delaktighet och tillit. Under dialogerna har det förts resonemang utifrån på förhand framtagna analytiska stödfrågor. Utifrån en sammantagen bedömning av MR-planen som helhet anses målvärdet vara uppnått.</p> <p>Mänskliga rättigheter är ett ständigt pågående arbete som ofta kräver långsiktighet. Det är därför viktigt att hålla i och hålla ut och vara medveten om att effekter kan vara svåra att se på kort sikt. Det är komplexa områden och därför viktigt med en tillåtande kultur med möjlighet att prova sig fram. Förvaltningen är stor och det kan vara svårt att få en helhetsbild av allt arbete som pågår och skapa en förståelse för hur utvecklingsarbeten hänger ihop. Det finns också en tendens att "springa på alla bollar". I kommande arbete är det viktigt att hitta en struktur för att prioritera samt att arbeta för att MR-perspektiven blir mer integrerade i ordinarie utvecklings- och kvalitetsarbete. Fortsatt dialog kommer att ske med respektive avdelning.</p>		

Åtagande
 Respektive avdelning inom förvaltningen åtar sig att genomföra de aktiviteter som anges i MR-planen.
<p>Kommentar</p> <p>Alla avdelningar har arbetat med de aktiviteter som finns samlade i handlingsplan för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter. Vissa aktiviteter upplevs inte längre lika relevanta och träffande för avdelningarnas behov. Därför har vissa aktiviteter prioriterats om. Att prioritera om är inte negativt utan visar på mognad och självinsikt och att avdelningarna har valt att arbeta med områden som bedöms meningsfulla utifrån behov och förutsättningar. Utifrån en sammantagen bedömning av MR-planen som helhet anses åtagandet vara uppnått.</p>

Målområde 5 – En jämlik stad

Kommunfullmäktigemål – Malmöbor med behov av stöd och hjälp ska bemötas med respekt och ges förutsättningar för en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag och i samhället

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har bidragit till kommunfullmäktigemålet genom att samtliga avdelningar inom nämnden har haft fokus på att sätta grundläggande processer och arbetssätt för att skapa förutsättningar för en jämn och likvärdig kvalitet över hela staden. Arbetet har riktats mot att förbättra arbetssätt och kartlägga var det funnits olikheter och brister. En annan viktig del har varit att utarbeta effektiva samarbetsformer inom förvaltningen för att tillgodose brukares och anhörigas behov av vård och omsorg och stöd. Den nya förvaltningen med centraliserade resurser inom flera områden kan nu på ett mer effektivt sätt tillgodose vård och omsorg utifrån individens behov.

Förvaltningen har under 2018 arbetat med att skapa förutsättningar för ett likvärdigt arbete kring faktorerna trygghet, inflytande, inkludering och ofrivillig ensamhet. Gemensamma arbetssätt har utvecklats gällande exempelvis social dokumentation, genomförandeplaner, kontaktmannaskap och delaktighet i biståndsbedömningen. Arbetssätten förväntas bidra till att brukare, patienter och anhöriga känner att de blir bemötta med respekt och att de har inflytande över sin tillvaro men också att likvärdigheten över staden ökat.

Nämndsmål/bolagsmål:

I hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska brukare, patienter och anhöriga känna sig trygga med och ha inflytande över hur stöd och hjälp utformas, bemötas på ett inkluderande och respektfullt sätt samt få stöd i att bryta ofrivillig ensamhet och isolering.

Varje avdelning har tagit fram ett antal framgångsfaktorer som har varit utgångspunkten i avdelningarnas arbete under året och som har tydliga kopplingar till innehållet i såväl kommunfullmäktigemål, nämndsmål som åtaganden.

Kontaktmannaskapet

Kontaktmannaskapet fyller en central roll i arbetet med att utveckla en personcentrerad och anhörigkompetent verksamhet. Under 2018 har förvaltningen arbetat med att skapa en samsyn kring vad kontaktmannaskapet ska innebära så att det kan utgöra ett stöd och en trygghet för den enskilde. För att utveckla kontaktmannaskapet har bland annat ett arbete genomförts med att schemalägga tid för kontaktmannen och brukaren. Effekterna av kontaktmannaskapet för brukarna finns till stor del i hur de enskilda medarbetarna omsätter sitt uppdrag i förhållande till brukaren. Det är framförallt de individuellt anpassade arbetssätten som skapar mervärden för respektive brukare. Kontaktmannens förmåga att uppnå detta är därför centralt i uppdraget.

Personcentrerad vård

Personcentrerad vård innebär att olika professioner i nära samarbete arbetar runt den enskilda individen som på så sätt är i centrum för den vård och omsorg som ges. Förutom kontaktmannaskapet är teambaserad vårdform, tryggare hemgång, levnadsberättelse, välkomstsamtal och kontinuitet, några av flera viktiga delar för att åstadkomma en personcentrerad vård. De flesta av de genomförda och påbörjade aktiviteterna inom områdena ovan bidrar därför både direkt och indirekt till att uppnå en personcentrerad vård.

Anhörigkompetent verksamhet

Anhöriga utgör en viktig och värdefull resurs och deras insatser är ofta en mycket viktig del av vård- och omsorgsarbetet. Anhöriga påverkas både direkt och indirekt av den vård och omsorg som deras närstående får vilket gör att deras upplevelser blir en viktig del i kvalitetsarbetet. Under 2018 startade hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ett anhörigforum där anhöriga, verksamhetsansvariga och nämndens politiker får möjlighet att mötas för att diskutera olika frågor och utbyta erfarenheter och tankar.

För att kunna möta anhöriga ute i verksamheterna med hög kvalitet utgör de utbildade anhörigombuden

ute i sektionerna ett viktigt stöd till medarbetarna. Stödet från anhörigombuden är särskilt viktigt vid svåra samtal med anhöriga rörande deras närstående. Anhörigombuden har under året haft ett gemensamt nätverk för att utbyta erfarenheter och utveckla arbetssätt.

Delaktighet och inflytande i handlägningsprocessen

Relevant och adekvat information som upplevs som begriplig och hanterbar är avgörande för att den enskilde ska uppleva delaktighet och inflytande i handlägningsprocessen. Som ett led i detta har avdelning myndighet under året fortsatt arbetet med kompetensutveckling i motiverande samtal. Motiverande samtal är en samtalsmetod som uppmärksammar och tydliggör brukarens behov och ger handläggaren kunskap som ligger till grund för att kunna erbjuda bästa möjliga information. Genom att arbeta med kollegiegranskning har kunskap utvecklats om hur man bättre kan ta tillvarata den enskildes egna resurser i utredningsarbetet. Kollegiegranskning som metod för lärande och utveckling kommer att fortsätta implementeras inom avdelningen under 2019. En planering är lagd för att säkerställa uppföljning av biståndsbeslut under 2019.

Personalkontinuitet

Personalkontinuitet är en grundläggande förutsättning för att effekterna av bland annat ett gott kontaktmannaskap, personcentrerad vård och ett välfungerande teamarbete ska komma brukarna tillgodo. En god personalkontinuitet är också avgörande för att både interna och externa samarbeten ska fungera. En försämrad personalkontinuitet kan minska förtroendet för verksamheten hos såväl brukare och anhöriga, samarbetspartners och Malmöbor. Personalkontinuitet blir därför en av flera viktiga utgångspunkter som flera andra arbetssätt är beroende av för att de ska nå sina förväntade effekter. Flera olika insatser görs för att förbättra personalkontinuiteten och detta följs upp månadsvis.

Sammantaget har förvaltningens grundläggande arbete skapat goda förutsättningar för att en ökad likvärdighet ska finnas inom staden. Uppmärksamhet behöver särskilt riktas mot brukares och anhörigas upplevelser av att på olika sätt ta del av förvaltningens olika tjänster och vara i kontakt med personalen.

Vad visar målindikatorerna på för resultat?

9 av 11 målindikatorer för särskilt boende och ordinärt boende inom områdena inflytande, trygghet, förtroende, bemötande, sammantagen nöjdhet och måltid visar på ett försämrat resultat jämfört med 2017 och ingen av målindikatorerna når sitt målvärde för 2018. Inom korttiden når två av fyra målindikatorer sitt mål.

Varför blev det så?

Målindikatorerna hämtas från Socialstyrelsens brukarundersökning. Inom särskilt boende är det strax över 900 personer som svarar på enkäten varav 10%, ungefär 90 personer, svarar på enkäten helt själv, resterande 90% besvaras av anhöriga eller tillsammans med anhörig. Inom ordinärt boende har strax över 2 900 personer besvarat enkäten och av dessa har 60% svarat själv eller ihop med någon annan och i 40% har enbart någon annan svarat för brukarens räkning. Svarefrekvensen och antalet som svarat själv på enkäten inom särskilt boende behöver beaktas i analysen och tolkningen av resultatet. Felmarginalen för de enskilda frågorna blir större ju mer detaljerat i organisationen analysen av resultatet sker vilket också behöver vägas in i analysen av ett förbättrat eller försämrat resultat mellan år eller mellan sektioner.

Varken svarefrekvensen eller felmarginalerna ger enskilt en förklaring till varför inga målindikatorer når sina mål under 2018. En möjlig anledning kan vara att det förändringsarbete som pågått inom förvaltningen inte hunnit få genomslag i brukarundersökningen som genomfördes under våren 2018. Arbetet som är genomfört under året är riktat både mot den faktiska kvaliteten* och den upplevda kvaliteten** som brukarundersökningen mäter. Den faktiska och upplevda kvaliteten är inte helt synonyma med varandra men en god faktisk kvalitet ger ofta goda förutsättningar för att den upplevda kvaliteten också ska vara hög.

Korttiden genomför en egen lokal enkät i Malmö och ingår inte i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning. Inom korttiden finns totalt 578 inkomna enkäter vilket motsvarar en svarefrekvens på ca 70%. Enkäten syftar till att ge ett mått på hur brukarna upplever sin vistelse på korttiden. Målgruppen som vistas på korttiden är många multisjuka äldre som inte sällan beviljas särskilt boende i direkt anslutning till korttidsvistelsen. I jämförelse med föregående års mätning är resultaten på helheten i

princip oförändrade. Utifrån omsättningen av personal både hos medarbetare och chefer bedöms ett bibehållet resultat som ett gott resultat.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Brukarundersökningen utgör ett relativt trubbigt instrument men det utesluter inte att brukarundersökningen kan vara en användbar källa för utveckling av vård och omsorg. Istället för att sätta mål för att uppnå en viss procentenhet för enskilda frågor så kan brukarundersökningen med fördel användas till att mäta och undersöka skillnader inom staden utifrån bland annat geografi, kön, ålder och hälsotillstånd. För 2018 var målen utformade så att hela stadens resultat för respektive avdelning ska öka oavsett om detta innebär ökade interna skillnader eller ökade skillnader mellan grupper. Det är därför inte tydligt om måluppfyllelsen av målandikatorerna i sig bidrar till en mer likvärdig och jämlik stad eller inte. Målandikatorerna inför 2019 kommer därför omformuleras för att synliggöra skillnader inom staden för att på ett tydligare sätt säkerställa en likvärdig kvalitet i staden.

Hälsa- vård och omsorgsförvaltningen har också valt att komplettera brukarundersökningen med en egen intervjustudie. Syftet med intervjustudien är att få tydligare svar och fler dimensioner gällande bland annat upplevelser av bemötande, vad som skapar en känsla av trygghet och hur brukare och anhöriga upplever att kommunikation och information fungerar. Brukare, anhöriga, medarbetare, sektionschefer och enhetschefer ingår i intervjustudien och totalt omfattas 4 sektioner inom ordinärt boende och 4 inom särskilt boende. Inga sektioner inom Korttiden ingår i intervjustudien. I uppdraget för intervjustudien ingår att lämna förslag på åtgärder och fortsatt arbete utifrån resultatet. Intervjustudien är påbörjad under november 2018 och kommer att slutföras under våren 2019.

*Faktisk kvalitet = att vården och omsorgen är kunskapsbaserad, individanpassad, säker, jämlik och tillgänglig. Vården och omsorgen tillfredsställer den enskildes uttalade och underförstådda behov och att rätt saker ska utföras på rätt sätt och i rätt tid.

**Upplevd kvalitet = subjektiv och beroende av individens förväntningar.

Målandikator	Utfall	Målvärde
■ Andel kvinnor respektive män som upplever inflytande över hur hjälpen ska utformas (ordinärt boende).	76% (75%) (77%)	minst 79%
◆ Andel kvinnor respektive män som upplever inflytande över hur hjälpen ska utformas (särskilt boende)	76% (76%) (77%)	minst 78%
■ Andel kvinnor respektive män med hemtjänst som upplever trygghet i hemmet med stöd från hemtjänsten (ordinärt boende)	79% (79%) (79%)	minst 81%
■ Andel kvinnor respektive män som upplever trygghet i sitt äldreboende (särskilt boende)	86% (86%) (87%)	minst 89%
■ Andel kvinnor respektive män som upplever förtroende för personalen som kommer hem till dem (ordinärt boende)	82% (82%) (82%)	minst 87%
■ Andel kvinnor respektive män som upplever förtroende för personalen på äldreboendet (särskilt boende)	82% (82%) (82%)	minst 85%
◆ Andel kvinnor respektive män som upplever personalens bemötande på ett bra sätt (ordinärt boende)	94% (94%) (93%)	minst 95%
■ Andel kvinnor respektive män som upplever personalens bemötande på ett bra sätt (särskilt boende)	92% (91%) (93%)	minst 94%
■ Andel kvinnor respektive män som upplever sig sammantaget nöjda med hemtjänsten (ordinärt boende)	81% (81%) (82%)	minst 85%
■ Andel kvinnor respektive män som upplever sig sammantaget nöjda med sitt äldreboende (särskilt boende)	80% (80%) (78%)	minst 82%
◆ Andelen kvinnor respektive män som upplever trygghet under sin korttidsvistelse	4,5% (4,5%) (4,6%)	minst 4,6

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Andelen kvinnor respektive män som upplever inflytande över hur hjälpen utförts under sin korttidsvistelse	4,5% (4,5%) (4,5%)	minst 4,5
 Andelen kvinnor respektive män som upplever delaktighet i sin vård och omsorg under sin korttidsvistelse	4,5% (4,5%) (4,5%)	minst 4,5
 Andelen kvinnor respektive män som upplever ett gott bemötande under sin korttidsvistelse	4,5% (4,5%) (4,5%)	minst 4,6
 Andelen kvinnor respektive män som upplever att måltiderna på äldreboendet är en trevlig stund på dagen (särskilt boende).	64% (64%) (65%)	minst 69%

Bedömningen av måluppfyllelsen gällande indikatorerna ovan är gjord enligt följande kriterier

- grön = målvärdet för 2018 är uppnått
- gul = resultatet för 2018 överstiger eller är på samma nivå som 2017 års resultat men uppnår ej målvärdet för 2018
- röd = resultatet för 2018 uppnår ej målvärdet och innebär en försämring jämfört med 2017 års resultat

Åtagande
<p> Avdelningen för ordinärt boende åtar sig att arbeta för ett gott kontaktmannaskap, en personcentrerad vård och ett fungerande teamarbete.</p> <p>Avdelningen för ordinärt boende har under året arbetat med att utveckla och förbättra kontaktmannaskapet, den personcentrerade vården och teamarbetet. Detta är viktiga framgångsfaktorer som är vägledande vid aktiviteter och handlingsplaner. Avdelningen har under 2018 påbörjat två större projekt som är av särskild betydelse. Det ena projektet är Malmömodellen för kontinuitet och det andra är utökad hemtjänst:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Malmömodellen</i> för kontinuitet har ett tydligt perspektiv där kontaktmannen tillsammans med brukaren gör en gemensam planering av insatserna som ska utföras - en ökad brukar-delaktighet. För medarbetarna ska administrationen minska. 2. Projektet <i>utökad hemtjänst</i> syftar till att förbättra för brukare och deras anhöriga vid hemgång från slutenvård eller korttidsenhet. Genom hög personkontinuitet, utökad tid och samordnade teaminsatser ökar tryggheten vid hemgång. Kontaktmannaskapet används för alla hemtjänsttagare men får en särskilt viktig roll för personer som beviljats utökad hemtjänst. För att stödja arbetet med kontaktmannaskapet och skapa så bra förutsättningar som möjligt har hemtjänstkoordinatorer beslutats tillsättas inom avdelningen. <p>Under 2018 har förberedelser gjorts för att ordinärt boende ska kunna ingå i det <i>mobila vårdteamet</i> i samverkan med vårdcentralerna från och med januari 2019. Arbetet är igångsatt på ett antal enheter och flera patienter är inskrivna i vårdformen. Alla enheter kommer att vara med i arbetet i början av 2019. Att ingå i det mobila vårdteamet ställer ytterligare krav på medarbetarna och kontaktmannaskapet får ytterligare en roll i teamet.</p> <p>Under 2018 har avdelningen gjort en översyn av olika roller inom ramen för ett välfungerande teamarbete. Olika traditioner inom staden har inneburit att processerna och tankarna kring vad ett team är, hur det ska fungera, vilka som ingår och vad de ska bidra med har varit olika. Ett grundläggande arbete har därför varit nödvändigt för att säkerställa en jämlik kvalitet och effekt för brukarna oavsett var de bor i staden.</p> <p> Avdelningen för särskilt boende åtar sig att arbeta för ett gott kontaktmannaskap, en personcentrerad vård och en ökad anhörigkompetens.</p> <p>Kommentar</p> <p>Avdelningen för särskilt boende har under året arbetat med att utveckla och förbättra kontaktmannaskapet, den personcentrerade vården och en ökad anhörigkompetens. Detta är viktiga framgångsfaktorer som är vägledande vid aktiviteter och handlingsplaner. Avdelningen har arbetat med att skapa likvärdiga förutsättningar och ha en bra dokumentation som kan hjälpa medarbetarna i arbetet med brukaren och dess anhöriga.</p> <p>För att kontaktmannaskapet ska kunna vara det stöd som är tänkt för brukarna har avdelningen arbetat aktivt med att hitta medarbetare som uppfyller de kvalifikationer och personliga egenskaper som behövs för att klara av uppdraget som kontaktmän. Ett arbete är också påbörjat för att försöka matcha kontaktmän med rätt brukare utifrån kvalifikationer och behov. Avdelningen har också arbetat med att ta fram framgångsfaktorer för ett gott kontaktmannaskap för att det ska bli tydligt för medarbetarna vad som ingår i uppdraget och vad det syftar till. Medarbetare som blir kontaktmän är också vice kontaktmän till andra brukare för att säkerställa att det alltid finns någon kontaktmän till alla brukare. För att tillgodose en anhörigkompetent verksamhet har en utbildning i att vara anhörigombud tagit fram. På några särskilda boenden har anhörigcirkel startats. Anhörigcirkelarna ska utgöra ett stöd till anhöriga där de kan träffas, få information och utbyta</p>

Åtagande
erfarenheter. Åtagandet bedöms vara uppnått.
<p>● Avdelningen för myndighet åtar sig att arbeta för delaktighet och inflytande i biståndsbedömningen samt för att tillvarata den enskildes egna resurser i utredningsarbetet.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Avdelningen för myndighet har under året arbetat med att utveckla och förbättra delaktighet och inflytande i biståndsbedömningen och att bättre kunna tillvarata den enskildes resurser i utredningsarbetet. Detta är viktiga framgångsfaktorer som är vägledande vid aktiviteter och handlingsplaner.</p> <p>Kollegiegranskningen har inneburit att handläggare tillsammans har granskat och analyserat förbättringsområden i varandras beslutsunderlag. Vid dessa granskningar blev det tydligt att handläggarna i ännu större utsträckning behöver synliggöra och ta tillvara den egna förmågan hos individen. Handläggarna har också arbetat med att tillsammans med individen sätta upp mål som är meningsfulla och begripliga. Kontinuiteten mellan handläggare och individ är betydelsefull för att skapa en god och förtroendefull relation. Avdelningen för myndighet har tillsatt en ny tjänst som ska ha fokus på att vara handledare vid mer komplexa individärenden. Åtagandet bedöms vara uppnått.</p>
<p>● Avdelningen för hälsa- och förebyggande åtar sig att utifrån ett salutogent förhållningssätt tydliggöra samverkan kring brukares, patienters och anhörigas behov.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Avdelningen har ett uppdrag mot Malmöborna och avdelningens förebyggande arbete syftar till att öka den psykiska och sociala hälsan, tilliten och tryggheten. Det förebyggande arbetet syftar också till att minska behovet av andra insatser och bevara självständigheten. Avdelningens arbete är spritt över hela staden och riktar sig till flera olika grupper, både äldre och yngre. Effekterna av arbetet kan därför var svåra att härleda direkt utan syns snarare indirekt och genom uteblivna kostnader. Under hösten har uppstart av anhörigcaféer skett på mötesplatser. Anhörigforum har startats upp i syfte att öka dialogen med och delaktigheten för anhöriga. Formerna för anhörigforum kommer att utvecklas ytterligare under 2019. Ett förberedande arbete har skett i samarbete med särskilt boende för utbildning av anhörigombud. Detta som ett led i att utveckla kompetensen, om anhörigas behov och roll, hos medarbetarna. Åtagandet bedöms vara uppnått.</p>

Uppdrag - Hälsa, vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att utveckla en kostorganisation som kan svara upp mot stadens mål.

Kostenheten är organisatoriskt på plats sedan 1 september 2018. I enheten ingår två sektioner med varsin chef. Sektionerna är uppdelade med tillagningskök samlat i en sektion och restauranger i en sektion. Detta för att ge möjlighet att utveckla de olika verksamheterna på bästa sätt. Från och med 1 januari 2019 flyttar dietisterna organisatoriskt över från funktionsstödsförvaltningen till kostenheten, med liknande uppdrag som tidigare, men samarbetet mellan dietisterna och medarbetare inom hälsa, vård och omsorg kan förhoppningsvis förbättras ytterligare vilket leder till ökad kvalitet för matgästerna.

Fördelarna med kostenheten är bland annat att den med en chef med måltidskompetens kan samla förvaltningens mat- och måltidskompetens inom en enhet. Med den samlade styrningen inom kostområdet, och med en gemensam budget, kan förvaltningen på ett bättre sätt få en samlad bild av behoven och det gör det lättare att ha riktlinjer samt följa upp dem. De skillnader som identifierats mellan kök från de före detta stadsområdesförvaltningarna kan med kostenhetens samlade grepp minskas för att uppnå ökad kvalitet och likvärdighet för matgästerna.

Under 2018 har fokus legat på att bygga upp organisationen och rekrytera personal samt att ta över två restauranger. För kostenheten återstår arbete för att höja kvaliteten på mat och måltider. Framför allt behöver matens betydelse synliggöras mer i organisationen, samtidigt som det behöver finnas en medvetenhet om att maten endast är en liten del av hela måltidssituationen och att mycket kvalitetshöjande kan göras kring måltiden som helhet.

En del av det kvalitetshöjande arbetet består av att förbättra dialogen mellan tillagnings- och mottagningskök för att, genom kostombuden, nå fram med matgästernas synpunkter till den som planerar menyer och lagar maten. Införandet av ett kostdataprogram, ett arbete som är påbörjat, möjliggör kvalitetssäkring av näringsinnehållet i maten samt kostnadsberäkningar. Genom beställningar i programmet kan förhoppningsvis även dialogen mellan tillagnings- och mottagningskök underlättas.

En förbättrad dialog mellan tillagnings- och mottagningskök kan också bidra till att minska matsvinnet, ett

arbete som påbörjats 2018 men fortsätter även framåt. Även arbete med andra delar av mat kopplat till ekologisk hållbarhet behöver intensifieras.

Även inom kostområdet är kompetensförsörjning en utmaning. Kockyrket är ett bristyrke, och på flertalet boenden arbetar omvårdnadspersonal med måltidsberedning. Fortsatt behöver kostenheten se över uppdragen och möjliggöra kompetenshöjande insatser.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bedömer att uppdraget för 2018 är genomfört, men att arbete kvarstår för att utveckla kostorganisationen ytterligare.

Målområde 6 – En trygg stad

Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla känna sig trygga och vara säkra såväl i hemmet som i stadens offentliga rum.

Nämnden bedöms ha bidragit till kommunfullmäktigemålet genom att avdelningarna arbetat med att skapa förutsättningar för hälsofrämjande och förebyggande åtgärder. Fokus under året har legat på att ta fram gemensamma arbetssätt gällande exempelvis rehabiliterande förhållningsätt, fallprevention och uppsökande verksamhet. Arbetssätten förväntas bland annat bidra till att brukare, patienter och anhöriga upplever en ökad trygghet och säkerhet i hemmet.

I samarbete med polisen och i syfte att varna för "falsk hemtjänst" och förebygga stölder, har ett informationsmaterial i form av en film tagits fram och ett brev till brukarna inom ordinärt boende sänts ut.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska genom samverkan med övriga nämnder, myndigheter och civilsamhälle arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt bidra till att skapa trygghet i hemmet.

Hur gick det? Varför blev det så? Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Rehabiliterande förhållningsätt

Teamarbetet utgör en viktig grund för det rehabiliterande förhållningssättet och bidrar till att brukarnas egna resurser tillvaratas och den äldre självständighet kan bibehållas eller ökas.

Inom särskilt boende har ett arbete genomförts med att ta fram gemensamma arbetssätt och tydliga uppdrag för teamsamverkan. Rehabiliteringen kommer att förstärkas med två medarbetare vilket möjliggör ökad handledning och stöttning i det rehabiliterande förhållningssättet och fallprevention. Något som i sin tur ökar förutsättningarna för brukarnas självständighet och delaktighet.

Inom ordinärt boende har handledningsveckor i det rehabiliterande förhållningssättet genomförts under 2018 och kommer under 2019 att fortsätta implementeras i hela avdelningen. Handledningen innebär att legitimerade medarbetare inom rehabiliteringen handleder och stöttar medarbetare inom hemtjänst i det dagliga omvårdnadsarbetet. Arbetssättet har visat sig vara framgångsrikt då det bidrar till att både höja kunskapen och att bibehålla befintlig kompetens. Genom arbetssättet stärks teamarbetet, vilket leder till ökad samsyn, gemensamma målbilder samt tryggare och mer självständiga brukare.

Nationella kvalitetsregister

Arbetet med kvalitetsregistren Senior alert och BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom) har pågått under hela 2018 som en del i det förebyggande och systematiska kvalitetsarbetet. Senior alert är ett verktyg för att stödja arbetet för äldre personer som riskerar att falla, få trycksår, minska i vikt, utveckla ohälsa i munnen och/eller har problem med blåsdysfunktion. BPSD är ett verktyg för att stödja arbetet för personer med demenssjukdom i syfte att öka trygghet och välbefinnande. Det verksamhetsnära stödet är en viktig faktor för att få full effekt av arbetet med kvalitetsregistren. Planering är nu klar för att demenssjuksköterskor och Silviasystrar under 2019 inom särskilt boende, ska utgöra detta stöd i det fortsatta arbetet med kvalitetsregistren. Stödet möjliggör genomförande och uppföljning av utbildning men också stöd i val av insatser kopplade till de risker som identifierats. Inom

ordinärt boende är en plan för implementering av senior alert påbörjad under 2018 och kommer att fortsätta under 2019.

Fallprevention

Inom ramen för de nationella kvalitetsregistren genomförs regelbundet riskbedömningar för fallrisk. Inom särskilt boende erbjuds också aktiviteter som balansträning, gymnastik, dans och sittzumba. Aktiviteterna uppmuntrar till rörelse och bidrar till glädje och livskvalitet. Ett arbete tillsammans med primärvården kommer att påbörjas i syfte att minska antalet olämpliga förskrivna läkemedel, och förväntas ha positiv effekt på fallen.

Under 2018 har ordinärt boende deltagit i det nationella Motfallsprojektet med finansiering av Vinnova. Deltagande i detta projekt har bidragit till kunskaps- och kompetensutveckling gällande fallprevention och förebyggande arbete. Till våren 2019 kommer alla sjukgymnaster/fysioterapeuter ha genomgått ytterligare utbildning i fallprevention och en fallpreventionsdag att genomföras.

Inom avdelning hälsa- och förebyggande har öppna balansgrupper genomförts på flera olika mötesplatser i fallpreventivt syfte. Balansgrupperna ledda av sjukgymnast och arbetsterapeut, har genomförts vid 66 tillfällen. Resultatet visar ökad trygghet, ökad benägenhet till att promenera och att det sociala nätverket stärkts vid träningen. Broschyr kommer att tas fram i syfte att uppmuntra till träning på egen hand.

Hälsofrämjande arbete

Inom den uppsökande verksamheten har arbete med hälsofrämjande samtal via hembesök gjorts. Alla personer som under året fyllt 80 år och inte har några beviljade hemtjänstinsatser eller trygghetslarm, har erbjudits ett hälsofrämjande samtal i hemmet. Syftet med hälsosamtalen är att kunna fånga upp olika behov och ge information eller hänvisa till andra aktörer eller vårdgivare. Under 2018 tackade 34% av de tillfrågade ja till hälsosamtal. Genomförda samtal följs upp via telefon efter tre månader. Under 2019 kommer även hälsofrämjande och förebyggande informationsmöte att erbjudas på vissa mötesplatser.

Förvaltningen har under 2018 arrangerat tio öppna föreläsningar tillsammans med bl.a räddningstjänst, polis med fokus på hur medborgarna kan känna sig tryggare i vardagen. Träffarna har även kompletterats med information från fixarna och fallförebyggande information. Fixarna har under 2018 genomfört 1748 besök i alla delar av Malmö.

Målindikator	Utfall	Målvärde
● Redovisning av hälsofrämjande och förebyggande åtgärder	Uppnådd	
Kommentar De hälsofrämjande och förebyggande åtgärderna har redovisats ovan. Att fortsätta bygga upp och utveckla den hälsofrämjande och förebyggande verksamheten inom förvaltningen är ett utvecklingsområde. Ett steg har därför varit att i förvaltningen genomföra en inventering av genomförd forskning inom området. Denna kommer att utgöra en viktig grund för vilka framgångsfaktorer som kommer att ha fokus under 2019. Ett annat viktigt utvecklingsområde är att kunna fånga, utvärdera och följa upp de förebyggande insatserna på ett relevant sätt. Förebyggande arbete kan ses på många olika nivåer och det är därför viktigt att så långt det går försöka koppla effekter av insatser till rätt nivå.		
● Redovisning av genomförda åtgärder och resultatet avseende fallprevention		
Kommentar Åtgärder och resultat redovisas ovan och nedan.		
● Andel brukare som fallit mer än en gång i ordinärt boende	4,3%	högst 6%

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Andel brukare som fallit mer än en gång i särskilt boende	15,3%	högst 12%
<p>Kommentar</p> <p>Viktigt att beakta vid analysen av utfallet av måttet är att övervägande delen av de personer som bor på ett särskilt boende idag är multisyjuka med kroppsliga och/eller kognitiva svårigheter vilket innebär en stor risk för fallolyckor. Det är dessutom viktigt att beakta kraven på att minska begränsande åtgärder gentemot den enskilde vilket kan leda till en ökad risk att falla.</p>		
 Andel brukare som fallit mer än en gång på korttidsvistelse	5,8%	högst 11%
<p>Kommentar</p> <p>Andelen av de som faller mer än en gång har under året minskat inom korttidsverksamheten. Det är inte lätt att urskilja vilka anledningar som främst ligger bakom det förbättrade resultatet. En kombination av orsaker kan lyftas fram. Upplevelsen från verksamheten är att de patienter/brukare som kommer till korttiden är allt sjukare och i lägre grad kan mobiliseras till stående eller gång under vårdtiden. Samtidigt kan resultatet även knytas till ett aktivt arbete avseende skyddsåtgärder som har genomförts under de två senaste åren. Det innebär att innan skyddsåtgärder som till exempel sänggrindar och rörelselarm sätts in, försöker alla de som ingår i teamet runt brukaren/patienten att tillsammans med den enskilde hitta andra lösningar för att öka tryggheten och förhindra fall.</p> <p>Ett informationsmaterial bestående av olika case har tagits fram och utgör verktyg som kan användas av chefer och personal. Materialet används som grund för dialog i utvecklingsarbetet avseende teamarbete och i arbetet med att förebygga fall.</p>		

Åtagande
<p> Förvaltningen åtar sig att arbeta med ett rehabiliterande förhållningssätt med fokus på fallprevention, teamsamverkan och att främja fysisk, psykisk och social hälsa.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har under året arbetat på olika sätt med det rehabiliterande förhållningssättet. Fallprevention, teamsamverkan och hälsofrämjande insatser är exempel på viktiga områden i åtagandet och har under året stått i fokus för utveckling och förbättring. Flera av dessa är faktorer som är identifierade som viktiga framgångsfaktorer och har kopplingar till aktiviteter och handlingsplaner på flera olika nivåer inom de olika avdelningarna inom förvaltningen. Åtagandet bedöms vara uppnått.</p>

Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad

Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla kunna utvecklas och stärkas med hjälp av ett meningsfullt fritid- och kulturliv.

Nämnden har bidragit till kommunfullmäktigemålet genom samverkan med föreningar vilka erbjuder målgruppen stimulerande aktiviteter och kulturerfarenheter. En ny mötesplats öppnade strax efter årsskiftet till 2019 och tillsammans med de befintliga mötesplatserna medverkar dessa till möjligheter för ett rikare socialt och kulturellt liv för de äldre Malmöborna. Nämnden har inlett ett samarbete med Kulturförvaltningen för att ytterligare bredda utbudet av aktiviteter och kultur för nämndens målgrupp. Nämnden arbetar också aktivt med att utveckla aktiviteterna på nämndens särskilda boenden för att ge de boende en mer aktiv och meningsfull vardag och bättre livskvalitet.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden ska i samverkan med interna och externa aktörer bidra till att ge Malmöbor inom nämndens målgrupper möjligheter att ta del av rekreation och kultur.

Hur gick det? Varför blev det så? Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Extern och intern samverkan och tillgänglighet på mötesplatserna

Under året har ett arbete pågått för att möjliggöra en mötesplats i södra delen av Malmö. Genom MKB har förvaltningen hittat lokaler där man genom samverkan med andra aktörer kan erbjuda aktiviteter. Den

nya mötesplatsen Lyckan på Nydalatorget öppnades i januari.

Äldredagen ägde rum på Mötesplats Tuppen den 1 oktober och var en kombination av mäsas, föredrag och aktiviteter. Detta genomfördes av flera verksamheter i intern samverkan till exempel mellan larmcentralen, biståndshandläggare och hemtjänsten men även extern samverkan med MKB, Boplats syd och räddningstjänsten.

Förvaltningen har ett fortsatt samarbete med Dammfri musik- och underhållningsförening som arrangerar olika aktiviteter på mötesplats Dammfrigården. Bland annat musikunderhållning, bokcirklar och stavgång. Föreningen har erhållit bidrag för 2018 från Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Arbetet med projektet Cykling utan ålder har fortsatt inom dagverksamheten. Soltofta dagverksamhet lånar cykel av det särskilda boendet Soltofta. Dagverksamheterna Almtorget och Rosenholm hyr cykel men inväntar utbildning i att köra de specialanpassade cyklarna.

På flera mötesplatser finns enskilda som på ideell basis leder och håller i aktiviteter såsom sittgympa, målarcirklar, bokcirkel, språkcafé, sömnadscirkel och stickcafé.

Avdelningen för hälsa och förebyggande kommer att i samarbete med kulturförvaltningen genomföra projektet "Kultur för äldre". Projektet syftar till att kartlägga vad kulturförvaltningen kan erbjuda målgruppen äldre och få en bild av behov och möjligheter som finns i förvaltningen. Kartläggningen om önskemål resulterar i en rapport som kommer vara färdigställd runt årsskiftet 2018–2019. Samarbetet syftar till ett större utbud av aktiviteter för nämndens målgrupp.

Fixartjänsternas målgrupp och uppdrag har förtydligats och ny folder har tagits fram. Denna finns på bland annat mötesplatserna och på Malmö stads hemsida. En utredning har påbörjats för att utreda angående införande av IT-fixare.

Det finns flera betydande framgångsfaktorer i den interna och externa samverkan och betydelsen det har för att förbättra kvaliteten på bl.a. mötesplatserna. Samverkan med andra ger ett bredare utbud av aktiviteter och öppnar upp för målgruppen att hitta något som intresserar dem.

Flera nummer av den nya programtidningen för mötesplatserna har tryckts och utgivits. Med en gemensam programtidning tillgängliggörs mötesplatsernas aktiviteter för målgruppen vilket har lett till en större rörlighet mellan mötesplatserna. Andra framgångsfaktorer för tillgängligheten på mötesplatserna är att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter som kan tänkas locka olika besökare och att nya besökare får en guidning på mötesplatsen. Den 1 dec 2018 fick dessutom Malmöbor över 70 år tillgång till seniorekort som innebär gratis tillgång till bussresor vilket underlättar förflyttning till mötesplatser i andra stadsdelar.

Avdelningen för Hälsa och förebyggande har samlat besöksstatistik från mötesplatserna sedan maj 2018. Mätningarna är en grund i en utvärdering om i vilken utsträckning äldre nyttjar mötesplatserna, om tillgänglighet och möjlighet till kultur, aktiviteter och bruten isolering.

Spridning av projektet Socialt innehåll och aktiviteter på särskilt boende

Information kring projektet "Socialt innehåll och aktiviteter på särskilt boende" och projektets resultat har spridits till samtliga chefer under hösten. Projektet bidrar till att ta fram aktiviteter som brukare med olika förutsättningar kan delta i, inspirera och motivera personalen att arbeta med aktiviteter, synliggöra de aktiviteter som erbjuds och därmed ge brukarna en mer aktiv och meningsfull vardag och bättre livskvalitet. De verktyg och framgångsfaktorer som tagits fram av det tidigare projektet *Guldstunder* finns samlat och är tillgängligt för boendena att använda. Tidigare medarbetare från *Guldstunder* har sedan förut ett uppbyggt samarbete med kulturförvaltningen vilka har påbörjat projektet Kultur för äldre. Projektet riktar sig till att utveckla kulturutbudet för äldre, både på institutioner såsom konstmuseum men också i de verksamheter som riktar sig till äldre.

Det sedan tidigare påbörjade arbetet kring aktiviteter och socialt innehåll som redan finns i verksamheterna har fortlöpt som tidigare men fortsatta ambitioner inriktas på att hitta användbara verktyg att utveckla och implementera. Medarbetarna från *Guldstunder* besitter en bred kunskap om socialt

innehåll och aktiviteter och är en resurs för sektionscheferna på särskilt boende i det fortsatta arbetet.

Målindikator	Utfall	Målvärde				
● Positiv förflyttning avseende en utvecklad samverkan mellan verksamheter.	Uppnådd					
Kommentar Avdelningen Hälsa och förebyggande har fortsatt arbetet med befintlig samverkan med exempelvis Cykling utan ålder och Dammfri musik- och underhållningsförening och påbörjat ny samverkan med kulturförvaltningen. Mötesplatsernas nya programtidning och informationsmöten om säkerhet har inneburit intern samverkan mellan förvaltningens avdelningar.						
● Antalet besökare på mötesplatser	Uppnådd					
Kommentar Besöksstatistik Mötesplatserna						
Namn	Totalt	Genomsnitt per månad	Antal kvinnor i snitt per månad	Antal män i snitt per månad	Antal kvinnor % totalt	Antal män % totalt
Träffpunkte n	11 124	1 391	1 101	290	79 %	21 %
Limhamn	9 088	1 136	888	248	78 %	22 %
Dammfri	15 887	2 270	1 355	915	60 %	40 %
Tuppen	24 028	3 433	2 041	1 391	59 %	41 %
Seniorum	10 446	1 306	1 026	280	79 %	21 %
Havsuttern	1 695	242	232	11	96 %	4 %
Ignis	6 608	944	394	550	42 %	58 %
Totalt	78 876	10 722	7 037	3 685	-	-
<p>Könsfördelningen bland besökarna är på flera av mötesplatserna ca 80% kvinnor och 20% män. Två tydliga undantag kan urskiljas, mötesplatserna Tuppen och Dammfri, som har en jämnare könsfördelning på ca 60% kvinnor och 40% män, vilka också är de enda två mötesplatserna med egen restaurang. Ytterligare ett undantag är mötesplatsen Ignis som har arbetat mycket med måltider och erbjuder även biljard. Könsfördelningen bland besökarna på Ignis är ca 42% kvinnor och 58% män.</p> <p>Besöksstatistiken och fördelningen mellan de olika mötesplatserna bedöms vara rimlig utifrån de olika lokalernas storlek, de verksamheter som bedrivs där och sortens aktiviteter som erbjuds. Antalet besökare berättar dock inte om besökaren haft en bra upplevelse på mötesplatsen. Avdelningen för hälsa och förebyggande kommer under 2019 att börja använda sig av en besöksnöjdhetenkät för besökare under våren och hösten.</p>						

Åtagande
● Förvaltningen, genom avdelning för hälsa och förebyggande, åtar sig att utveckla samverkan mellan verksamheter (internt och externt) samt förbättra tillgängligheten till bland annat mötesplatserna.
Kommentar Avdelningen Hälsa och förebyggande har fortsatt arbetet med befintlig samverkan med exempelvis Cykling utan ålder och Dammfri musik- och underhållningsförening och påbörjat ny samverkan med kulturförvaltningen.
● Förvaltningen åtar sig, genom avdelning för särskilt boende, att sprida erfarenheter och goda exempel från projektet "socialt innehåll och aktiviteter på särskilt boende" mellan verksamheterna i syfte att öka tillgången till kultur och aktiviteter för boende på särskilt boende.
Kommentar Ledningsgruppen i avdelningen särskilt boende har fått information kring projektet "Socialt innehåll och aktiviteter på särskilt boende" och fortsatt spridning till samtliga chefer och stab på avdelningen har genomförts under hösten.

Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad

Kommunfullmäktigemål – Malmö stad ska skapa en hållbar stadsstruktur för en växande befolkning och fortsätta utvecklas som en attraktiv och tillgänglig stad.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bedöms ha bidragit till kommunfullmäktigemålet genom att arbeta för att öka tillgången till en attraktiv och tillgänglig utomhusmiljö på kommunens särskilda boenden för äldre. Nämnden har under 2018 haft fokus på att i olika strategiska sammanhang arbeta med att säkra en hållbar stadsstruktur och bidra till utvecklingen av en attraktiv och tillgänglig stad, bland annat genom samarbeten kring och yttranden om kommungemensamma styrdokument såsom fördjupade översiktsplaner, *Plan för Malmös gröna och blå miljöer* och *Strategi för äldres boende*. Nämnden har tagit fram en strategisk plan för särskilda boende- och korttidsplatser där ett antal områden som behöver utvecklas har identifierats. Flera av dessa områden har bäring på kommunfullmäktigemålet eftersom de syftar till att vara en grund för det fortsatta strategiska arbetet för att kunna tillgodose tillgången och kvaliteten av nuvarande och framtida särskilda boende- och korttidsplatser, i förlängningen ett bidrag till en hållbar stadsstruktur för en växande äldre befolkning.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska säkra att personer boende i särskilda boenden har tillgång till en attraktiv och tillgänglig utemiljö.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har under året arbetat strategiskt med frågor som rör äldres boende och särskilda boenden, utemiljöer inkluderat. Nämnden beslutade under året om en strategisk plan för särskilda boende- och korttidsplatser. I planen konstateras vilket fortsatt arbete som behöver göras i förvaltningen för att bland annat kunna göra en korrekt bedömning av framtida behov av särskilda boendeplatser samt deras utformning, där utemiljön är en faktor bland många. Ett fördjupat demografiskt underlag för Malmöbor över 65 år och en fördjupad kunskap om äldre Malmöbors hälsa, sjukdomsbild och medellivslängd behövs.

Förvaltningen har under året genomfört en statusbedömning av de befintliga särskilda boendena där de i ett första läge bedömts utifrån huruvida de är ändamålsenliga utifrån boende-, utemiljö- och arbetsmiljöaspekter. Nämnden har också i årets lokalbehovsplan planerat för att under kommande år ta fram ett funktionsprogram för befintliga särskilda boenden som kan fungera som en vägledande dokument med lägsta nivå-krav gällande utformningen av lokaler. Den strategiska planen kommer att ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med att säkerställa tillgången på särskilda boendeplatser av god kvalitet och är därmed ett led i att på längre sikt säkra att personer i särskilda boenden har tillgång till en attraktiv och tillgänglig utemiljö.

Avgörande faktorer för ett utökat strategiskt arbete är att förvaltningens organisation från och med 2018 på ett effektivare sätt samlat kompetens kring särskilda boenden i en avdelning och att ansvaret för strategiska boendefrågor definierats inom organisationen. I arbetet med *Strategi för äldres boende* har också viktiga nätverk och kontaktytor mellan stadens förvaltningar bildats.

Praktiskt har förvaltningen inom avdelningen för särskilt boende under året haft en uttalad ambition om att insatser, små som stora, för att förbättra utemiljön ska genomföras, vilket också gjorts. Det kan handla om att smycka med blommor och gröna växter eller att odla grönsaker i trädgården för att sedan använda i matlagningen. Förvaltningen har också samarbetat med Stadsfastigheter inom ramen för "Gröna boenden" på ett särskilt boende där utemiljön förbättrats under hösten. De lärdomar som dragits i arbetet med "Gröna boenden" bör användas även i framtida dialog med andra fastighetsägare än Stadsfastigheter. Framåt är utökad dialog med fler fastighetsägare av vikt för att fler boenden och därmed fler äldre Malmöbor får tillgång till attraktiva och tillgängliga utemiljöer. Olika ansvar för underhåll av utemiljöer beroende på avtalen med fastighetsägarna och även boendenas varierande förutsättningar för utveckling av utemiljöerna är viktiga faktorer som påverkar möjligheterna till detta på olika sätt.

Målkategori	Utfall	Målvärde
 Andelen personer på särskilda boenden som upplever att det är trivsamt utomhus	66% (66%) (65%)	minst 69%
<p>Kommentar</p> <p>Målsättningen för 2018 var att öka andelen på särskilda boenden som upplever att det är trivsamt utomhus. Förändringen blev istället en minskning från 2017 års resultat med en procentenhet. I Socialstyrelsens analys av resultatet från brukarundersökningen framgår dock att felmarginalen för andelen positiva svar på frågan motsvarar ± 3 procentenheter.</p>		

Åtagande
 Förvaltningen åtar sig att utveckla och anlägga utemiljön på ett antal särskilda boenden i samverkan med Stadsfastigheter inom ramen för "Gröna boenden". I samverkan ingår att personal på boendena är med i planeringen av utemiljön.
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har under hösten 2018 arbetat tillsammans med Stadsfastigheter inom ramen för "Gröna boenden" och under 2018 förbättrat utemiljön på boendet Vittlingen. Arbetet har utförts av serviceförvaltningen; en projektledare har arbetat tillsammans med sektionschef och personal på Vittlingen. Brukare, anhöriga och personal, men även de som kommer att arbeta med den fortsatta driften, har fått komma med synpunkter, tankar och önskemål kring utformningen av utemiljön. Medarbetare på Kommunteknik har sedan arbetat med anläggningen av utemiljön. Det främsta målet har varit att tillgängliggöra utemiljön, men också att göra den mer attraktiv att vara i. Bland annat har det lagts särskilda plattor som gör det enklare för synnedsetta att orientera sig i trädgården, en delvis takbeklädd pergola är byggd och blommor och fjärilsbuskar är satta.</p> <p>Förvaltningen ser ett behov av att förbättra samarbete och dialog med Stadsfastigheter kring exempelvis prioriteringar och projektering.</p>

Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en hälsofrämjande och klimatsmart stad där det är enkelt att göra hållbara val.

Nämnden bedöms ha bidragit till kommunfullmäktigemålet genom sin minskade negativa påverkan på klimat och miljö. Under 2018 har nämnden ökat sin konsumtion av ekologiskt producerade livsmedel och tagit ett stort steg inom arbetet med matsvinn genom att ha påbörjat arbetet med matsvinnsmätningar för att synliggöra mängden matsvinn, något som på sikt antagligen medför en minskning av matsvinnet och därmed gör nämnden mer resurseffektiv.

I miljöförvaltningens arbete med *Handlingsplan för miljöprogrammet 2019–2020* och *Handlingsplan för Malmö stads strategiska kemikaliearbete 2020-2030* har hälsa-, vård- och omsorgsnämnden/förvaltningen i remissförfaranden försökt poängtera sin roll i relevanta aktiviteter.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska minska sin negativa påverkan på klimat och miljö.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden arbetar med att minska sin negativa påverkan på klimat och miljö. Andelen ekologiska livsmedel har under perioden januari – augusti varit 45 %, att jämföra med 43 % för helåret 2017 respektive 39 % 2016 (sammantaget resultat för stadsområdesnämnderna). De ökade inköpen av ekologiska livsmedel minskar den negativa miljöpåverkan genom att den ekologiska livsmedelsproduktionen inte använder bekämpningsmedel och konstgödsel. Utvecklingen går långsamt framåt och målet om ekologiska inköp i *Policy för hållbar utveckling och mat* behöver spridas ytterligare till berörda parter: sektionschefer, beställare och kökspersonal. Här har kostenheten en viktig roll i att sprida goda erfarenheter från de verksamheter med högre andel ekologiska inköp, och med särskilt fokus på de stora tillagningskökens inköp. Kostenhetens organisation med köken och restaurangerna indelade i två olika sektioner samlar likartade utmaningar och möjligheter och därmed utvecklingspotential under samma chef. En utmaning ligger i de fall då priset på ekologiska varor är betydligt högre än för de som inte är ekologiskt producerade.

Resultatet av de genomförda matsvinnsmätningarna visar att stora mängder mat, som skulle kunna ätas upp, slängs. Matsvinn står för ett ineffektivt resursutnyttjande och en mängd utsläpp under sin

produktion, transport och tillagning och har också kostat pengar i onödan. För att minska matsvinnet behöver det synliggöras genom mätning, och för de 11 boenden som genomfört mätningar under 2018 har antalet kilo minskat i 10 fall och i antalet liter i 9 fall mellan de två mätveckorna. Arbetet mot matsvinn, i sig en minskning av negativ påverkan på klimat och miljö, är dock bara påbörjat och kommer att fortsätta under 2019. Ökad kommunikation mellan tillagnings- och mottagningskök är ett viktigt utvecklingsområde, men även kunskap om livsmedelshandtering och kring måltiden i sin helhet är viktiga aspekter i arbetet, framför allt för att förbättra måltidsupplevelsen för matgästen, men också för att minska svinnet.

På området avfall har arbetet inte gått helt enligt plan, kartläggning av källsorteringsmöjligheter har endast delvis genomförts på grund av förändringar i lokalbeståndet och dialogen med VAsyd kring avfallsminimering inom särskilt boende har inte lett till någon projektstart under 2018. Resurser för att arbeta med avfallsfrågor är begränsade inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen vilket kraftigt påverkar möjligheten att få till ett fokuserat arbete på området.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att nämndsmålet att minska negativ påverkan på klimat och miljö uppnåtts.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Andelen inköp av ekologiska livsmedel som görs av förvaltningen	45%	minst 45%
Kommentar Inköpsstatistiken för perioden 1 januari - 31 december 2018 visar att inköpen av ekologiska livsmedel nått målvärdet om 45 %, 2 procentenheter över 2017 års resultat.		
 Antalet tillagnings- och mottagningskök som genomfört en matsvinnsmätning	11	minst 5
Kommentar Kostenheten har tagit fram en gemensam mätmetod för matsvinn, dels har svinnet mätts i kilogram och dels i liter för flytande svinn såsom kaffe och såser. Mätningarna har genomförts på 11 stycken boenden under vecka 37 och vecka 47 2018. Under den första mätveckan var det totala svinnet för samtliga 11 boenden 781 kilo samt 304 liter matsvinn. Under den andra mätveckan var det totala svinnet för samtliga boenden 647 kilo samt 219 liter matsvinn. Minskningen i matsvinn mellan veckorna är därmed 134 kilo samt 85 liter.		
 Förekomsten av kartläggning av källsorteringsmöjligheter	Delvis uppnådd	
Kommentar Kartläggningen har endast delvis genomförts och målindikatorn är därför endast delvis uppnådd. Anledningen till att den endast delvis genomförts beror främst på att omorganisationer gjorts under året vilket medfört lokalflyttar och framtida behov av samlokalisering. Det senare tros leda till att lokaler framöver lämnas och en kartläggning från 2018 riskerar därmed snabbt att bli inaktuell.		

Åtagande
 Förvaltningen åtar sig att öka andelen ekologiska livsmedel. Arbetet med att öka andelen ekologiska inköp ska prioriteras till nämndens storkök som med sina stora mängder inköp har en större möjlighet till påverkan.
Kommentar Andelen ekologiska livsmedel har ökat jämfört med 2017. Storköken är sedan 1 september 2018 samlade under en sektionschef vilket möjliggör ett mer aktivt arbete hos dessa kök med sina stora mängder inköp.
 Förvaltningen åtar sig att inleda arbetet att minska matsvinn inom särskilt boende genom att ta fram en mätmetod för matsvinnsmätningar.
Kommentar På kostenheten har man arbetat tillsammans med dietist och miljöförvaltningen för att ta fram en metod för att mäta matsvinn. Till att börja med har det varit viktigt att definiera vad som utgör matsvinn och att separera det från matavfall.

Åtagande

Matsvinn är mat som slängs men som skulle kunnat användas om den hanterats på annat sätt, exempelvis överblivet kaffe, sista brödskivan och dylikt. Matavfall är däremot saker som inte äts, dvs. kaffesump, bananskal och dylikt. Det senare omfattar inte svinn och har inte mätts.

Instruktioner för mätningarna har gått ut till berörda boenden tillsammans med en förteckning att fylla i antal kilo matsvinn samt antal liter flytande matsvinn. Mätningarna har genomförts dagligen under totalt två veckor (vecka 37 och 47) på 11 boenden.

Livsmedelsverket släppte i december 2018 en nationell metod för mätning av matsvinn i vård, skola och omsorg. Denna metod bör implementeras för framtida mätningar.

◆ **Förvaltningen åtar sig att kartlägga möjligheterna att, inom nämndens verksamheter, återvinna avfall genom källsortering. Kartläggningen ska utgå från kommunens avfallsplan och de rekommendationer som finns kring källsorteringsfraktioner.**

Kommentar

Kartläggning har genomförts utifrån de kommunala rekommendationerna kring vilka källsorteringsfraktioner som ska finnas, men kartläggningen omfattar ännu inte alla lokaler. Under 2018 har många interna omorganisationer gjorts vilket under året medfört några flyttar mellan lokaler, och behov av samlokalisering har tydliggjorts vilket troligen innebär fler flyttar framöver och att vissa lokaler lämnas. Därför har kartläggningen avstannats i väntan på att lokalbeståndet stabiliseras. 28 av 58 lokaler (exkl. särskilda boenden) har kartlagts och av dessa har endast 7 lokaler mindre än 8 av 12 rekommenderar källsorteringsfraktioner. Inom särskilt boende har medarbetare tittat på källsortering som ett led i en större statusbedömning av särskilda boenden med i regel goda resultat, dvs. att många relevanta fraktioner finns; ett funktionsprogram för befintliga boenden planeras att tas fram, där kan avfallshantering vara en aspekt att sätta en lägsta nivå för.

Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor

Kommunfullmäktigemål – Malmö stads medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och ska med hög kompetens och kunskap möta Malmöborna.

Nämnden bidrar i sin roll som arbetsgivare till kommunfullmäktigemålet genom att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare där anställda inom nämndens verksamheter har hög kompetens, goda arbetsvillkor och likvärdiga förutsättningar.

Nämndsmålet bedöms inte vara uppnått. Detta eftersom flera av de målvärden som sattes för nämndsmålet inte uppnåddes vilket i sin tur berodde på att det saknades ett relevant statistiskt underlag när målvärdena fastställdes. Nämnden är vidare stor och nybildad och har under 2018 haft fokus på att hitta gemensamma riktlinjer, rutiner och arbetssätt samt att planera för insatser inom strategiska områden. Nämnden har bidragit till kommunfullmäktigemålet genom ett aktivt utvecklingsarbete inom de områden där nämnden har utmaningar. Nämndens utmaningar inom målområdet är kompetensförsörjning, arbetsmiljö och hälsa, chefs förutsättningar och bemanning.

Utvecklingsarbete pågår inom flera prioriterade områden. Under 2018 har förvaltningen bedrivit ett aktivt arbete inom kompetensförsörjning enligt beslutad kompetensförsörjningsplan. Personalomsättningen har varit fortsatt hög för legitimerade yrkeskategorier och ett fortsatt aktivt arbete för att attrahera, rekrytera och behålla dessa krävs därför. Inom arbetsmiljö och hälsa har förvaltningen bland annat genomfört en utbildning i samverkan för förvaltningens samtliga samverkansgrupper. Fortsatt utvecklingsarbete inom systematiskt arbetsmiljöarbete, rehabilitering och samverkan är planerat för 2019. En översyn av sektionschefers förutsättningar har påbörjats och arbetet med att förbättra sektionschefers förutsättningar fortsätter under 2019. Inom bemanning är målsättningen att gå från deltidsorganisering till heltidsorganisering. Förvaltningen har arbetat med att ta fram strategier för en heltidsorganisering utifrån brukares behov, god arbetsmiljö och ekonomisk hållbarhet. Ett fortsatt aktivt utvecklingsarbete krävs för att nämnden i högre grad ska bidra till uppfyllelse av kommunfullmäktigemålet.

Nämndsmål/bolagsmål:

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare där anställda inom nämndens verksamheter har hög kompetens, goda arbetsvillkor och likvärdiga förutsättningar.

Hur gick det?

Uppföljningen av indikatorerna för målområdet visar att förvaltningen inte uppnått flertalet av målvärdena inom målområdet. En orsak till att målvärdena inte uppnåtts är att förvaltningen är ny och att det därför saknades ett relevant statistiskt underlag när målvärdena fastställdes vilket gjorde det svårt att bedöma vilka förflyttningar som är realistiska att göra inom området. Nämndsålet bedöms inte vara uppfyllt.

Målvärde för sjukfrånvaro har uppnåtts. Målvärdet för tillsvidareanställda undersköterskor har inte uppnåtts, en minskning av antalet tillsvidareanställda undersköterskor har skett jämfört med december 2017. Minskningen i antal tillsvidareanställda undersköterskor motsvarar 2 % (-54 medarbetare). Det har skett en ökning av antalet tillsvidareanställda vårdbiträden motsvarande 6 % (+42 medarbetare). Andelen heltidsanställda har ökat under året, men målvärdet är inte uppnått. Målvärden för ledartäthet och andel timavlönade timmar av all arbetad tid har inte uppnåtts, båda dessa värden är i stort sett oförändrade sedan december 2017.

Målvärde för personalomsättning är inte uppnått. Det finns inte ett helt år att jämföra med, så bedömning kan inte göras om personalomsättning ökat, minskat eller är oförändrad.

Varför blev det så? Hur arbetar vi framåt?

Ökningen i tillsvidareanställda vårdbiträden beror på att många av de vikarier som arbetar i förvaltningen är vårdbiträden. När vikarierna arbetat en viss tid har de rätt till tillsvidareanställning enligt lag och avtal och anställs därför tillsvidare av förvaltningen. Förvaltningen kan också konstatera att det totala antalet månadsavlönad omvårdnadspersonal har varierat under året med en minskning motsvarande 2% (-86) vid årets slut jämfört med årsskiftet 2017/2018. Variationerna beror på att verksamheterna kontinuerligt anpassar bemanningen efter förändringar i behov. Under året har flera enheter inom ordinärt boende anpassat sin bemanning till följd av minskat behov kopplat till befolkningsutvecklingen.

Andelen heltidsanställda medarbetare har ökat under året. Målindikatorn omfattar alla yrkeskategorier i förvaltningen men de yrkeskategorier som är i fokus för arbetet med Heltid som norm är undersköterskor och vårdbiträden. För båda dessa kategorier har en förflyttning skett under året och jämförelse med tidigare år visar på att andelen heltidsanställda stadigt ökar. Förvaltningen har haft fokus på arbetet med Heltid som norm under 2018. Fyra verksamheter inom ordinärt och särskilt boende har ingått i pilotprojekt där heltid som norm utgör grunden för hela bemanningen. Båda avdelningarna har infört resursgrupper/resursteam inom flera enheter för att täcka vikariebehov och med det arbetssättet ökat andelen heltidsanställda. Inom Hälsa och förebyggande har flera anställningar på dagverksamheter ökat till heltid. Verksamheterna ser positivt på förflyttningen mot heltidsorganisering men ser utmaningar vad gäller hur heltidsanställningarna påverkar ekonomin.

Vad gäller personalomsättning har förvaltningen variationer mellan yrkeskategorierna. För de brukarnära yrkena är omsättningen mellan 8–23%. De stora grupperna undersköterska och vårdbiträde har en omsättning på 8%, medan andra grupper har en högre omsättning. Eftersom de stora grupperna ligger relativt lågt blir den totala omsättningen också relativt låg. Förvaltningen har identifierat att det finns en utmaning i personalomsättning för legitimerade medarbetare, det vill säga sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter/sjukgymnaster, men även för biståndshandläggare och sektionschefer. För att få ökad kunskap om orsakerna till personalomsättningen har förvaltningen under året infört avgångsenkäter för ett antal yrkeskategorier. Avgångsenkät kompletteras med avgångssamtal för flera av yrkeskategorierna. Resultaten av enkäter och samtal ska sammanställas och analyseras.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Antalet tillsvidareanställda undersköterskor ska öka.	-56	minst 25
Kommentar Målsättningen för 2018 var att öka antalet tillsvidareanställda undersköterskor med 25 jämfört med dec 2017. I december 2018 var antalet tillsvidareanställda undersköterskor 2675, det vill säga tillsvidareanställda undersköterskor har minskat med 56 eller motsvarande 2 %. Omvårdnadspersonal totalt, undersköterskor och vårdbiträden, har också minskat under perioden. Målvärdet är inte uppnått.		
 Andelen heltidsanställda ska öka.	68,8%	minst 70%

Målordikator	Utfall	Målvärde
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningens målsättning var att 70% av förvaltningens månadsanställda medarbetare skulle ha en heltidsanställning i december 2018. Under året har det skett en ökning, från 65,5 % heltidsanställningar i december 2017 till 68,8 i december 2018. Målvärdet är inte uppnått, men utvecklingen är i önskad riktning.</p>		
<p> Ledartäthet.</p>	25,9	högst 25
<p>Kommentar</p> <p>Ledartätheten var i december 2018 25,9 medarbetare per chef i snitt. Måttet för ledartäthet är beräknat på alla chefsnivåer, men det är sektionscheferna, första linjens chefer, som har större medarbetargrupper (25 och uppåt). Under året har ingen förändring i ledartätheten i snitt skett, däremot har förflyttningar skett inom de olika intervallen av ledartäthet. Målvärdet är inte uppnått.</p> <p>111 av 201 chefer har i december 2018 fler än 25 medarbetare. Varav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 32 har 1-10 medarbetare • 58 har 11-25 medarbetare • 27 har 26-30 medarbetare • 49 har 31-40 medarbetare • 35 har fler än 41 medarbetare. 		
<p> Sjukfrånvaron för kvinnor respektive män.</p>	7,7%	högst 8%
<p>Kommentar</p> <p>Statistiken i verktyget Koll/Quickview uppdateras en gång per månad och den statistik som redovisas här är inläst i januari 2019. På grund av att det normalt förekommer ett visst eftersläp i frånvarorapporteringen kan siffrorna förändras om uttag för samma period görs vid ett senare tillfälle.</p> <p>Den ackumulerade totala sjukfrånvaron i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen var 7,7 % under perioden 1 januari- 31 december.</p> <p>Sjukfrånvaron i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen var för kvinnor 8,1 % och för män 5,5 % under perioden 1 januari – 31 december. Mönstret att kvinnor har högre sjukfrånvaro än män finns på hela arbetsmarknaden och är identifierat som ett jämställdhetsproblem.</p> <p>Andelen korta sjukskrivningar (dag 1-14) var totalt 2,6 % och andelen långa sjukskrivningar (dag 15-) var totalt 4,9%. Målvärdet är uppnått.</p>		
<p> Andelen timmar som utförs av timavlönade kvinnor respektive män.</p>	8,1%	högst 7%
<p>Kommentar</p> <p>Andelen timavlönade timmar av all arbetad tid var för jan-nov 8,1 % totalt. För kvinnor var andelen 7,2 % och för män 12,1%. Den totala andelen timavlönade timmar har inte förändrats under året. Målvärdet har inte uppnåtts.</p>		
<p> Personalomsättningen</p>	10,4%	högst 7%
<p>Kommentar</p> <p>Uppgift om personalomsättning avser jan-dec 2018 och omfattar alla yrkeskategorier i förvaltningen. Personalomsättning redovisas ackumulerad från årets början och visar andel av medeltal tillsvidareanställda medarbetare som slutat i förvaltningen. För kvinnor var personalomsättningen under perioden 10,3% och för män 11,2%. Målvärdet är inte uppnått. Personalomsättningen skiljer sig åt mellan olika yrkeskategorier. Nedan följer statistik för några av förvaltningens stora yrkesgrupper.</p> <p>Arbetsterapeut 14,2%</p> <p>Biståndshandläggare 12,6%</p> <p>Sektionschef 14,3%</p> <p>Sjukgymnast/Fysioterapeut 14,2%</p> <p>Sjuksköterska/sjuksköterska natt 23,5%</p> <p>Undersköterska/undersköterska natt 8,2%</p> <p>Vårdbiträde/vårdbiträde natt procent 8,4%</p>		

Åtagande
<p> En översyn av ledarskapet och dess villkor och förutsättningar inom förvaltningen ska genomföras för att skapa förutsättningar för en bättre arbetsmiljö.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Under 2018 påbörjades en översyn av ledarskapet och dess villkor och förutsättningar inom förvaltningen med syfte att få en nulägesbild som kan leda till åtgärdsförslag för en bättre arbetsmiljö för chefer. Översynen bestod bland annat i en kartläggning där chefer fick rapportera hur de använde sin arbetstid kombinerat med en fokusgrupp för att få ett kvalitativt komplement till den statistik som tidsstudien gav. Inom särskilt boende har en kartläggning av administrativt stöd för chefer gjorts och workshop har genomförts på Ledarforum där förvaltningens chefer har framfört förslag till förbättringar av arbetsmiljön. Informationen som framkommit överensstämmer med forskning och andra studier på området och pekar bland annat mot att chefer behöver avlastning med administration och kringuppgifter. Antalet medarbetare per chef är också en fråga som förvaltningen måste ha fokus på. Åtagandet bedöms vara uppfyllt.</p> <p>Inför 2019 har en styrgrupp och en partssammansatt grupp ledd av förvaltningsdirektör bildats. Grupperna ska arbeta vidare med frågan om chefers förutsättningar och ta fram förslag på förbättringar på området.</p>
<p> Förvaltningen arbetar utifrån ett likartat arbetssätt för att minska sjukfrånvaron samt verkar för ett gott samarbete med Försäkringskassan och företagshälsovården.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Under 2018 har en planering lagts för ett gemensamt arbetssätt för förvaltningen med rehabilitering, med utgångspunkt från Malmö stads rehabiliteringsprocess. Detta planeras införas under 2019. Förvaltningen har påbörjat ett samarbete med Feelgood företagshälsovård och Försäkringskassan. Åtagandet bedöms vara delvis uppfyllt.</p>
<p> Fortsatt aktivt arbete med att implementera kompetensförsörjningsprocessen och arbeta med kompetensförsörjningen på både kort och på lång sikt.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har under året arbetat aktivt med kompetensförsörjning i enlighet med kompetensförsörjningsprocessen och den kompetensförsörjningsplan som är framtagen i förvaltningen. Malmö stads övergripande kompetensförsörjningsprocess bedöms vara implementerad. Åtagandet bedöms vara uppfyllt.</p>
<p> Arbetet med att skapa en förvaltningsövergripande bemanningsstrategi påbörjas. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till projektdirektiv Heltid som norm för att öka andelen heltidsanställda, minska andelen timavlönade timmar och se över möjligheten att minska andelen delade turer.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Arbetet med att skapa en förvaltningsövergripande bemanningsstrategi är påbörjat och följer tidplanen. Åtagandet bedöms vara uppfyllt.</p>
<p> Förvaltningen ska arbeta med att implementera ett gemensamt arbetssätt för det systematiska arbetsmiljöarbetet.</p>
<p>Kommentar</p> <p>Under 2018 har ett förvaltningsövergripande årshjul för arbetsmiljö skapats, vars syfte är att ge stöd åt chefer och medarbetare i ett gemensamt arbetssätt för arbetsmiljö i förvaltningens samtliga verksamheter. Årshjulet har tagits fram i samråd med förvaltningsrådets arbetsmiljögrupp. Årshjulet kommer att implementeras under 2019. Åtagandet bedöms vara delvis uppfyllt.</p>
<p> Förvaltningen åtar sig att utreda hur tillvaratagandet och utvecklingen av medarbetares språkkompetens, för att utveckla kvaliteten i verksamheten och servicen till Malmöborna, kan genomföras.</p>
<p>Kommentar</p> <p>En utredning har gjorts under året angående hur språkkompetens hos medarbetare tas tillvara och utvecklas idag och vilka möjligheter och utmaningar förvaltningen kan se vad gäller tillvaratagande och utvecklande av språkkompetens. Åtagandet bedöms vara uppfyllt.</p> <p>Utredningen visar att tillvaratagande av språkkompetens hos medarbetare är komplext. Det krävs vidare överväganden inför ställningstagande om förvaltningen bör systematisera tillvaratagandet av språkkompetenser genom att till exempel registrera tillgänglig språkkompetens i personalsystemet.</p> <p>Vad gäller utveckling av medarbetares språkkompetens så pågår utbildningar i yrkessvenska för tillsvidareanställda undersköterskor. Utbildningarna fortsätter under 2019 och kommer att erbjudas även till vårdbiträden. Fortsatt utredning ska göras gällande hur verksamhet och medarbetare kan använda andra former av språk i kommunikationen med brukare. Förvaltningen ska i utredningen se över möjligheter att använda tekniska hjälpmedel så som Pictogram och ha fokus på kommunikation med demenssjuka.</p>

Uppdrag - Hälsa, vård- och omsorgsnämnden och funktionstödsnämnden ges i uppdrag att arbeta med kontinuiteten gentemot brukarna och minska antalet timvikarier till förmån för tryggare anställningsformer.

Hälsa, vård- och omsorgsnämnden arbetar med uppdraget genom det pågående projektet *Heltid som norm* som syftar till att bland annat utveckla bemanningsplaneringen i verksamheterna. Tre verksamheter inom avdelning för särskilt boende och en verksamhet inom avdelning för ordinärt boende har under året gått in i pilotprojekt inom ramen för projektet. Utvecklingen av bemanningsplaneringen väntas på sikt leda till en minskning i antalet timavlönade timmar vilket kan bidra till en ökad personalkontinuitet.

Utöver projektet *Heltid som norm* arbetar verksamhetsavdelningarna på flera sätt med frågorna.

Avdelning för hälsa och förebyggande gjorde under 2018 mätningar av personalkontinuiteten på förvaltningens dagverksamheter. Resultatet av mätningarna kommer ligga till grund för eventuella åtgärder. Avdelningen har timavlönade framförallt i verksamheten avlösning och ledsagning inom vilken det är svårt att minska antal timavlönade. En översyn av verksamheten har påbörjats under året och fortsätter under 2019. Översynen bedöms leda till en minskning i antal timavlönade.

Inom avdelning för särskilt boende finns ett ökat fokus på att utveckla bemanningsplaneringen, vilket sannolikt kommer att bidra till att minska antal timavlönade i verksamheten.

Inom avdelning för ordinärt boende följer man personalkontinuiteten noggrant genom att göra månadsvisa mätningar i alla sektioner. Mätningarna visar att personalkontinuiteten har förbättrats under året och att ordinärt boende i Malmö stad har högre kontinuitet än riksnittet. Under 2018 har avdelningen påbörjat implementering av ett nytt planeringssystem vilket väntas påverka personalkontinuiteten i positiv riktning.

Ordinärt boende arbetar med införandet av en modell som är inspirerad bland annat av den så kallade *Skönsmönsmodellen* och *Wikingprojektet* (innebär i korthet att hitta arbetssätt som utgår från vad som är viktigast för brukaren) i verksamheten. Avdelningen har tagit fram en anpassad modell för Malmö stad, som kommer att benämnas som *Malmömodellen* och som bygger på principer om tillitsbaserad styrning. Inom ramen för projektet går avdelningen från planeringsverktyget *Lapscare* till *LifeCare planering* som förväntas förbättra förutsättningarna att planera verksamheten utifrån kontaktmannaskap och kvalitet. Den förväntade effekten är att ordinärt boende kommer att arbeta med mindre omvårdnadsgrupper för att minimera antalet medarbetare och på så vis öka kontinuiteten kring brukaren. Modellen har under hösten införts i pilotform inom hemtjänstområdet *Arenan*.

Avdelningen har också ett projekt med resursgrupper i Arenan som hittills resulterat i färre timvikarier och en bättre hushållning av resurser. Projektet har lett till en upplevd högre personalkontinuitet.

Omorganiseringen inom Avdelning för myndighet har medfört högre personalkontinuitet; med den nya organiseringen får brukare en och samma handläggare vid kontakt med handläggare för ordinärt boende.

Uppföljning av verksamhet

Viktiga händelser

HR-avdelningen

Förvaltningen inrättade en gemensam bemanningsenhet som ett förstärkt operativt stöd till verksamheten. Enhetens uppdrag är att ha ett samlat grepp om förvaltningens visstidsanställda och timavlönade och säkerställa att förvaltningen följer LAS (Lagen om AnställningsSkydd) och ATL (ArbetsTidsLagen) för korttidsvikarier. Enheten ansvarar också för rekrytering, introduktion och uppföljning av visstidsanställda inom Kommunals avtalsområde.

Ekonomiavdelningen

Under året har en nyinrättad befattning som inköpssamordnare tillsatts. Uppdraget är dels att ta fram rutiner för att säkerställa att förvaltningen följer gällande lagstiftning och dels att stödja verksamheterna i upphandlingsfrågor.

I samband med omorganisationen 2017 samt den omorganisation som under året genomförts inom respektive verksamhetsavdelningen uppstod behov av omlokalisering. Enheten för lokal- och säkerhetssamordning har arbetat med att anskaffa nya ändamålsenliga lokaler samt med att avveckla vissa befintliga lokaler.

Avdelningen för strategisk utveckling

Modell för kvalitetsuppföljning

Avdelningen fick ett uppdrag att utveckla en modell för kvalitetsuppföljning med ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete som grund. Med inspiration från förskoleförvaltningens arbete utifrån tillitsstyrning och ledning har en modell börjat ta form. Den bygger på att följa upp de viktigaste fokusområdena och skapa ett lärande klimat genom strukturerade dialoger mellan medarbetare och chefer på olika nivåer. Utvecklingen av modellen fortsätter under 2019.

Strategi för digitalisering och välfärdsteknik

Strategin för digitalisering, välfärdsteknik och e-hälsa beslutades i nämnden före sommaren och utifrån strategin påbörjades ett arbete för att bygga strukturen för hur enheten ska arbeta framöver. Det krävs projektledning och tydliga processer för utveckling av digitala välfärdstjänster. Mobilitet inom hemtjänsten och utrullningen av Wifi inom organisationen är några viktiga fokusområden framöver.

Forskning och utveckling

FOU-koordinatorerna har tagit fram en handlingsplan som integrerar med nämndens mål. Två studier har påbörjats under 2018:

1. Följa utvecklingen av utökad sjukvård i ordinärt boende, ur ett anhörigperspektiv

Detta är ett uppdrag från kommunstyrelsen som görs tillsammans med FoU-koordinator på funktionsstödsförvaltningen: ”Att följa utvecklingen och analysera kvalitativa och ekonomiska aspekter av utökad sjukvård i ordinärt boende ur ett anhörigperspektiv med beaktande av anhörig/närståendes upplevelse av kvalitet, trygghet, nytta och konsekvenser av nytt arbetssätt.”

2. Kvalitetsutveckling inom Särskilda boende i Malmö stad gällande måltidsituationen.

I kvalitetsutvecklingssyfte har 70 måltidsobservationer utförts under 2018 på särskilda boende för att hitta förbättringsområden.

Hälso- och sjukvårdsavtalet

Under året har arbetet med att utveckla arbetet utifrån hälso- och sjukvårdsavtalet fortskridit. Avdelningen ansvarar för att samordna detta arbete tillsammans med Region Skåne. Ett stort utvecklingsarbete har gjorts i form av utbildning och information om SIP, samordnad individuell planering.

Utbildningar

Ett utvecklingsarbete för att få en välfungerande och strukturerad introduktion för nyanställda vårdbiträden och undersköterskor har påbörjats. Sommarvikarierna, 600 personer, genomgick tre dagars introduktion. Denna utvärderades och resultatet av utvärderingen utgör nu grunden för det nya introduktionsprogrammet.

Utrednings och analysarbete

Utifrån resultatet på brukarundersökningen har flera medarbetare deltagit i en fördjupad undersökning kring hur brukare och anhöriga upplever vården och omsorgen. Djupintervjuer av brukare, anhöriga samt medarbetare och chefer på särskilda boenden och i ordinärt boende har gjorts. Totalt kommer ca 90 intervjuer att ha genomförts under början av 2019. Resultatet färdigställs i februari 2019 och förväntas kunna leda till värdefull information gällande förbättringsområden.

Kontaktcenter

Under 2019 ska ett kontaktcenter i Malmö stad öppna. För att kontaktcenter ska kunna ge god service och information till Malmöborna gällande Hälsa, vård och omsorgs olika verksamheter krävs ett bra underlag och planering av utbildning för kommunvägledarna. Strategiska utvecklingsavdelningen har samordnat detta arbete tillsammans med representanter från verksamhetsavdelningarna.

Avdelningen för ordinärt boende

2018 har till stor del handlat om att organisera om verksamheten inom hemtjänst och hemsjukvård så att den bättre ska kunna möta Malmöbornas behov och ge bättre förutsättning för likvärdig vård och omsorg. Detta arbete fortskrider under 2019. En utmaning har under året varit bemanningen, inte minst inom de legitimerade yrkesgrupperna.

De hemtjänstgrupper som haft i uppdrag att arbeta med mottagandet av brukare efter sjukhusvistelse eller korttidsvård har ersatts av projektet ”Utökad hemtjänst”. Syftet med projektet är att skapa tryggare hemgångar genom att de olika professionerna samordnar sina insatser kring brukaren och kontaktpersonen har en nyckelroll. Tanken är att projektet efter utvärdering och eventuella justeringar ska implementeras i samtliga hemtjänstgrupper.

En enhet har under året inlett projektet ”Malmömodellen för kontinuitet” vilket är ett projekt som inspirerats av ”Skönsmomodellen”, ”Wikingmodellen” och tillitsstyrning. Att öka kontinuiteten och möjligheten för brukare och kontaktperson att tillsammans lägga upp planeringen av insatserna är en del i detta arbete. En annan del är framtagandet av en gemensam handbok för planeringen, vilken kommer att implementeras i samband med att uppdragen för de som planerar görs om och lika för alla grupper i början av 2019. Hela modellen är tänkt att efter utvärdering och eventuell justering implementeras i samtliga hemtjänstgrupper.

Lagen om utskrivning från slutna hälso- och sjukvård har under 2018 implementerats fullt ut. Det har bland annat inneburit att Hälso- och sjukvårds (HSL)-ansvaret för planeringen lämnats över till myndighetsavdelningen men också att det kommer hem svårare sjuka brukare och patienter. Den snabbare utskrivningsprocessen kräver nya arbetssätt. Implementeringen av Hälso- och sjukvårds (HS)-avtalet pågår parallellt och i början av 2019 kommer samtliga enheter att ha påbörjat inskrivning av patienter i den teambaserade vårdformen.

Dessa båda förändringar har inneburit och kommer fortsatt att innebära nya utmaningar för verksamheten inom samtliga enheter inom avdelningen.

Att det under året varit oroligt i Malmö med bland annat sprängningar, skjutningar och ligor som lurat in sig till brukare har inneburit oro både för brukare/patienter och medarbetare och också gett upphov till en rad insatser riktat till både medarbetare och Malmöbor.

Att implementera nyckelfri hemtjänst och mobil dokumentation har sedan några år varit en intention och mycket arbete har under året lagts ner på att förbereda en implementering på ett bra sätt. Målet är att under 2019 fullt ut implementera den mobila dokumentationen. En ny upphandling av nyckelfritt kommer att göras liksom upphandling av e-handel, vilken också förberetts under året.

Avdelningen för särskilt boende

Avdelningen lade under 2018 mycket fokus på att organisera om enheterna med särskilda boenden för att ge bättre förutsättningar för samverkan mellan boendena och för att avdelningen ska ge en likvärdig vård och omsorg till brukarna. Dessutom har förändringar gjorts i organiseringen av den legitimerade personalen samtidigt som den nya kostenheten har bildats.

Arbetet med att inrätta den nya kostenheten har pågått under hela året och storköken på Mathildenborg, Soltofta och Rönnbäret samt ett antal mindre kök på särskilda boenden har överflyttats organisatoriskt till kostenheten. Kostenheten har också tagit över ansvaret för två restauranger från ett konkursbo och privat leverantör. Syftet är att kunna erbjuda äldre personer gemenskap samt en god och näringsrik måltid. Politiskt beslut har fattats som innebär att dietistverksamheten flyttas över från funktionsstödsnämnden till kostenheten.

Mathildenborgs lokaler tillhörande köksverksamheten genomgick en större renovering samt utökning och verksamheten tog sina nya lokaler i anspråk den 2 juli efter att ha utgått från Värnhemskolan under tiden renoveringen pågick.

Inskrivningstakten för teambaserad vårdform utifrån samverkansavtalet har inte uppfyllt ambitionen med inskrivning av en brukare per boende och vecka. Svårigheten har legat i att hitta gemensamma förutsättningar med primärvården. Fortsatt samverkan med primärvården är prioriterad för att inskrivningstakten ska kunna hålla överenskommen nivå.

Fyra avdelningar på tre boenden, totalt 47 vårdboendeplatser, har konverterats till gruppboendeplatser. Konverteringen har gjorts utifrån att behovet av gruppboendeplatser för personer med demensdiagnos har ökat och åtgärden förväntas medföra att kötiden för personer som beviljats en gruppboendeplats förkortas och beläggningsgraden ökar.

I samarbete med lokalsamordnarna har en genomlysning gjorts av den yttre och inre miljön på samtliga särskilda boenden. Resultatet kommer dels att mynna ut i en underhållsplan men också bidra till ökad beredskap och möjlighet att prioritera investeringsinsatser för att öka kvaliteten på lokalerna.

Ett samarbete med kulturförvaltningen kring kultur för äldre har under 2018 inletts. Syftet med projektet är att öka antalet kulturinsatser till förvaltningens målgrupp.

Avdelningen för Myndighet

Omorganisation och samlokalisering

Avdelning för myndighet har under hösten 2018 fortsatt arbeta med omorganisationen. Tre nya enheter och nio nya sektioner startade upp 1 september efter en omfattande bemannings- och samverkansprocess inom avdelningen. Under oktober månad genomförde avdelningen en omflyttning av arbetsplatserna; från att sitta utspritt i fem olika lokaler i Malmö till att idag vara samlokaliserade inom enheterna i tre lokaler. Ett omfattande arbete pågår med att ta fram gemensamma arbetssätt och rutiner för den nya organisationen. Som ett led i detta arbete har samtliga biståndshandläggare under hösten gått en tvådagars juridikutbildning i ansvar och roller med syftet att skapa en enhetlig syn på handläggning och myndighetsutövning.

Under andra kvartalet 2018 beslutades även att den legitimerade personal som arbetar med patienter som skrivs ut från slutenvården skulle organiseras under avdelning för myndighet. Detta för är att underlätta teamsamverkan runt individen i samband med utskrivning från sjukhuset. En bemannings- och samverkansprocess har genomförts och den legitimerade personalen började inom avdelningen den 1 oktober.

Samverkan vid utskrivning från slutenvård

Ett stort omställningsarbete har, tillsammans med primärvård och sluten hälso- och sjukvård, påbörjat utifrån den nya lagstiftningen kring samverkan vid utskrivning, vilken trädde i kraft vid årsskiftet. Lagen avser att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda som efter utskrivning från slutenvården behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården och den landstingsfinansierade öppenvården. Detta ställer krav på en fungerande samverkan och tillit mellan

huvudmännen. Lagen ska särskilt främja att en patient med behov av insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter att den behandlande läkaren bedömt att patienten är utskrivningsklar.

Implementering av Lean

Lean handlar kortfattat om att verksamheten ständigt strävar efter att reducera aktiviteter som inte skapar något värde. Syftet är att uppnå kontinuerlig förbättring i verksamheten. Avdelning för myndighet har beslutat att införa Lean för att skapa en effektiv organisation som systematiskt arbetar med förbättringar. Det innebär att samtliga medarbetare varje dag fokuserar på de gemensamma målen och agerar på det som fungerar mindre bra. Goda idéer tillvaratas så att resultaten för verksamheten kontinuerligt blir bättre.

Avdelning för myndighet påbörjade utbildning i Lean under hösten 2018. Implementeringen påbörjades initialt i avdelningens ledningsgrupp och implementeringen av Lean har sedan fortsatt inom enheterna. Myndigheten i tidigare stadsområde Väster har sedan 2016 arbetat framgångsrikt med Lean och uppnått goda resultat.

Införande av LifeCare handläggare

Införandet av LifeCare-handläggare planerades att påbörjas under hösten och vintern 2018. LifeCare-handläggare är en kompletterande modul till nuvarande dokumentationssystem ProCapita och är anpassat till ett utredningsförfarande enligt individens behov i centrum, IBIC. Avdelningen fattade under hösten, i samråd med Funktionsstödsförvaltningen, ett beslut om att avvakta med införandet av LifeCare handläggare. Beslutet grundar sig i att systemet i dagsläget inte erbjuder den flexibilitet som önskas. En viktig utgångspunkt för beslutet är ambitionen att minska administrationen kring handlägningsförfarandet och skapa förutsättningar för utredningar som är begripliga för den enskilde.

Kompetensutveckling för biståndshandläggare

Arbetet med kompetensutveckling för biståndshandläggare sker förvaltningsövergripande mellan HVOF myndighet och FSF myndighet. Under året har det gemensamma arbetet varit inriktat på tre delområden - attraherar/rekrytera, introducera samt vidareutveckla/motivera. Medarbetare och chefer från de två myndighetsavdelningarna har tillsammans arbetat med de aktuella frågeställningarna i styr – och arbetsgrupper. Det förvaltningsövergripande samarbetet är en framgångsfaktor för att säkra framtidens kompetens eftersom båda förvaltningarna söker medarbetare med samma utbildningsbakgrund.

Avdelningen för hälsa och förebyggande

Omorganisation

I april fastslogs organisationen för avdelningen och den interimistiska organisationen avslutades. Det har funnits behov av att rekrytera medarbetare till tjänster som inte var tillsatta i uppstarten, utifrån förändringar som genomförts samt till tjänster vars bemanning avslutats under året. Rekryteringar som genomförts är bland annat assistent, konsultativa demenssjuksköterskor, anhörigkonsult, konsultativa psykiatrisjuksköterskor, aktivitetsledare, resurschef, sektionschef och enhetschef.

Utökning av en tjänst har genomförts inom uppsökande verksamhet respektive konsultativa psykiatrisjuksköterskor samt utökning av en halvtidstjänst för att skapa heltidstjänst inom anhörigkonsulenterna.

Utöver arbete med rekryteringar har riktlinjer och rutiner förtydligats, gemensamma uppdragsbeskrivningar för olika yrkesgrupper, samarbetsformer och gemensamma utbildningsmaterial tagits fram.

Mycket arbete har genomförts under året för att bygga upp den nya avdelningen genom att sammanföra verksamheterna, identifiera likheter och goda exempel samt tillsammans skapa struktur för ett gemensamt arbetssätt som ger likvärdigt stöd för Malmöbon.

I syfte att underlätta samarbete och utvecklingsarbete har flera av avdelningens verksamheter också planerat och genomfört flyttningar för att samlokalisera sina verksamheter.

Tuppen och Dammfri

Under året har Creativa gemenskapen som drev restaurang Tuppen gått i konkurs och avtalet för drift av

restaurangen på Dammgråden har löpt ut. Under sommaren beslutades att förvaltningens kostenhet tar över regin för båda restauranger och under hösten har förvaltningen öppnat restauranger på både Mötesplats Tuppen och Dammgrådens mötesplats.

Värmeböljan

Under sommarens perioder av extremt hög värme anpassades verksamheterna efter väderförhållandena. Insatser genomfördes för att undvika att de äldre drabbades av uttorkning samt att underlätta arbetsmiljön för medarbetarna. Efter sommarens värmebölja har avdelningen i samverkan med ordinärt och särskilt boende utvärderat hur det extrema vädret påverkade verksamheter och hur vi kan vara bättre förberedda inför en liknande situation.

Utveckling

Under våren 2018 framkom att organisationen för ledsagning/avlösning har behov av en översyn. Ett utredningsuppdrag kring verksamheten påbörjades under hösten och fortsätter under 2019. Verksamhetens utmaningar kräver att arbetsgruppen har en helhetssyn med såväl brukar/anhörig- som medarbetar- och budgetperspektiv. Arbetet genomförs i samverkan med fackliga representanter samt med stöd från HR-avdelningen, ekonomiavdelningen samt avdelning för myndighet.

Avdelningen har också tillsammans med strategiska utvecklingsavdelningen arrangerat och genomfört Äldredagen samt varit delaktiga i genomförandet av anhörigdagen.

Enligt plan har avdelningen för hälsa och förebyggande avvecklat en av sina dagverksamheter- Seniorums dagverksamhet.

Under hösten har både medarbetare och chefer erbjudits utbildning i ökad säkerhetsmedvetenhet.

Avdelning för hälsa och förebyggande har under året, på uppdrag från nämnden, planerat, samordnat och genomfört nämndens anhörigforum. Planering för nästkommande års anhörigforum har påbörjats.

Under 2018 har avdelningen för hälsa och förebyggande utifrån kommunfullmäktiges beslut förtydligt vad Fixartjänsten syftar till samt tagit fram gemensamt statistikunderlag, för att kunna följa upp hur verksamheten används av malmöborna. Avdelningen har också påbörjat uppdraget, från hälsa- vård- och omsorgsnämnden, att utreda införandet av IT-supporttjänster för äldre Malmöbor (IT-fixare).

Uppföljning av ekonomin

Utfall

Resultaträkning

Tkr	Utfall interna poster	Totalt utfall	Budget	Avvikelse
Bidrag		111 146	34 562	76 584
Övriga intäkter	2 892 765	3 246 918	3 184 235	62 683
Totala intäkter	2 892 765	3 358 064	3 218 797	139 267
Lönekostnader		-1 756 076	-1 663 191	-92 885
PO-Pålägg		-682 869	-646 846	-36 023
Övriga personalkostnader		-1 990	0	-1 990
Totala personalkostnader		-2 440 935	-2 310 037	-130 898
Lokal- och markhyror		-187 179	-186 404	-775
Övriga kostnader	-2 892 765	-3 705 003	-3 690 851	-14 152
Avskrivningar		-12 064	-12 830	766
Totala övriga kostnader	-2 892 765	-3 904 246	-3 890 085	-14 161
Nettokostnad exkl. finansnetto	0	-2 987 117	-2 981 325	-5 792
Kommunbidrag		2 983 310	2 983 310	0
Finansiella intäkter		15	0	15
Finansiella kostnader		-1 243	-1 985	742
Resultat	0	-5 035	0	-5 035
Nettokostnad	0	-2 988 345	-2 983 310	-5 035

Delverksamhet	Kommunbidrag	Utfall
Särskilt boende	1 267 776	1 889
Ordinärt boende	1 257 676	-36 365
Hälsa och förebyggande	125 124	12 725
Administration myndighet	91 796	-784
Övrig gemensam verksamhet och staben	240 938	17 500
Summa	2 983 310	-5 035

Volymer, antal platser och timmar

	Utfall	Budget	Avvikelse	Avvikelse %
Antal platser, särskilt boende	1 962	1 983	-21	-1,06
Antal timmar, ordinärt boende exkl larm	2 571 360	2 554 474	16 886	0,66
Antal korttidsplatser	209	211	-2	-0,95

Kommentar till utfall

Totalt för nämnden redovisas ett underskott med 5 mkr vilket är en försämring jämfört med utfallsprognos 2 då nämnden prognostiserade ett nollresultat.

Kostenheten redovisar ett underskott motsvarande 3,2 mkr varav 2,3 mkr är hänförligt till Dammfri och Tuppen. Under senhösten tog förvaltningen över driften av restaurangerna Dammfri och Tuppen. På Dammfri skedde en verksamhetsövergång från privat regi och på Tuppen togs driften över efter ett konkursbo.

I resultatet ingår utrangering av anläggningstillgångar motsvarande 4,2 mkr. Historiskt har inköp av trygghetslarm, personlarm och läs hanterats som anläggningstillgång. Bedömningen är att detta ska klassificeras som en driftkostnad.

Inför 2018 förändrades ersättningssystemen inom nämnden vilket fått till följd att vissa enheter fått mer ersättning än tidigare och andra enheter fått mindre ersättning. Syftet har varit att få en mer rättvisande resursfördelning med så lika förutsättningar som möjligt. I stadsområdesorganisationen varierade förutsättningarna och principerna för resursfördelningen var olika.

Förvaltningens verksamheter har påbörjat ett omfattande arbete med att anpassa verksamheterna efter det nya ersättningssystemet och utifrån förändrade volymer.

Minskning av den äldre befolkningen 80 år och uppåt har inte skett i den takt som befolkningsprognosen i april 2017 visade. Avvikelsen i denna ålderskategori är 88 individer samtidigt som utfallet av befolkningen i ålderskategorin 20–79 är 531 färre.

Budgeterat antal platser inom särskilt boende var 1983 och utfallet blev 1962 platser. Detta genererar ett överskott om 17,1 mkr samtidigt som egen verksamhet redovisar ett underskott på 15,2 mkr.

Avdelningen för särskilt boende har under 2018 organiserat om enheterna med särskilda boenden för att ge bättre förutsättningar för samverkan mellan boendena och för att avdelningen ska ge en likvärdig vård och omsorg till brukarna. Under året har även en kostenhet bildats.

Av verksamhetens underskott är 3,2 mkr hänförligt till kostenheten och 4 mkr är hänförligt till personalkostnader för brukare med extra behov. Inom verksamheten har det varit svårt att få in timvikarier och då har personal arbetat på fyllnadstid och övertid vilket genererat höga kostnader.

Genomsnittet av antal korttidsplatser per månad var 209 platser, två platser under det budgeterade antalet 211. Detta genererar ett överskott om 2 mkr. Egen verksamhet redovisar ett underskott på 5 mkr bland annat till följd av låg beläggning under första halvåret.

Utfall av antal beviljade timmar inom ordinärt boende översteg budget med 1 407 timmar per månad vilket genererar ett underskott om 5,5 mkr. Egen verksamhet redovisar ett underskott på 31,4 mkr bland annat till följd av svårigheter att i tid anpassa verksamheterna efter det nya ersättningssystemet samt svårigheten för vissa hemtjänstgrupper att anpassa verksamheten då beviljade timmar sjönk efter sommaren. En del av underskottet ca 8,8 mkr är hänförligt till hemsjukvård, rehab och tekniska hjälpmedel.

Under året har avdelningen för ordinärt boende arbetat med avdelningens inre organisation och den nya organisationen trädde i kraft 1 september. Den nya organisationen har utgått från att skapa ungefär lika stora enheter och sektioner för att framöver få bästa möjliga ekonomiska, geografiska och logistiska förutsättningar.

Avdelningen för hälsa- och förebyggande redovisar ett överskott på 12,7 mkr. Överskottet är till största delen hänförligt till planerad verksamhet som ännu inte startat.

Övrig gemensam verksamhet och staben redovisar ett överskott på 17,4 mkr. Här redovisas överskott avseende bland annat arbetskläder och övergripande IT-kostnader.

Investeringsram

Typ av investering	Utfall	Budget	Avvikelse
Inventarier	11 471	31 950	20 479

Under 2018 har investeringarna uppgått till 11,5 mkr. Investeringskostnaderna understiger beviljat utrymme med 20,5 mkr. Orsaken är bland annat att införandet av nyckelfritt inom ordinärt boende avstannat och ny upphandling kommer att göras samt att inflyttning i nya lokaler sker först under 2019.

Särskild fråga från kommunstyrelsen

Riktade statsbidrag

Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen

Stimulansmedlen har finansierat knappt 121 årsarbetare inom äldreomsorgen både i Malmö stad och hos enskilda utförare som har avropat tilldelade medel. Merparten har använts till att anställa undersköterskor (72 årsarbetare) och vårdbiträden (19 årsarbetare) samt sjuksköterskor (6 årsarbetare).

Stimulansmedlen har även bidragit till en ökad sysselsättningsgrad.

Nyttan med stimulansmedlen har varit stor för brukarna i hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter. Exempelvis har stimulansmedlen frigjort sjuksköterskeresurser inom hemsjukvården så att sjuksköterskor har kunnat arbeta mer med handledning av undersköterskor. Likaså har kontaktmännens resurser kunnat fokusera på att öka kvaliteten för brukare och anhöriga gällande mottagande och hemgång från vistelser på korttidsboende och sjukhus.

Stimulansmedlen har även bidragit till att nattbemanningen på särskilda boenden har kunnat ökas vilket innebär ökad trygghet för brukare och deras anhöriga. Dessutom har möjligheten att frigöra tid för arbetsterapeuter och fysioterapeuter ökat verksamhetens kompetens i det rehabiliterande förhållningssättet då dessa grupper kunnat arbeta nära omvårdnadspersonalen med stöd och handledning inom området.

Stimulansmedel för välfärdsteknik

Statsbidrag för att öka investeringstakten och användningen av välfärdsteknik i verksamheter inom kommunal hälso- och sjukvård och social omsorg. Statsbidraget har till största delen använts för inköp av mobiltelefoner till hemtjänstpersonal som förberedelse för att under våren 2019 införa mobil dokumentation inom hemtjänsten.

Avsändande myndighet	Benämning/Ändamål	Tkr
Socialstyrelsen	Stimulansmedel ökad bemanning	52 428
Socialstyrelsen	Stimulansmedel välfärdsteknik	5 229
Migrationsverket	Flyktingbidrag	3 559
Försäkringskassan	Sjuklön	1 384
Summa		62 600